Explorează lumea în 84 de pagini bogat ilustrate cu DESCOPERĂ, revista de ştiinţă, tehnologie şi călătorii.
Apare în prima zi de vineri a fiecărei luni.
DESCOPERĂ se distribuie gratuit împreună cu Ziarul Financiar.
Dan Apostol
Atlantida – imperiul pierdut cunoştinţe
J 9
la îndemână
cartea de buzunar
© Editura cartea de buzunar i
Toate drepturile rezervate.
Orice reproducere, integrală sau parţială, prin orice mijloace, efectuată fără consimţământul editurii, este ilegală şi constituie un delict sancţionat de Legea Dreptului de Autor şi de Codul Penal.
Coordonator: Dan Apostol SGR: Titel Folea
Secretar de redacţie: Geta Vlaicu Redactor: Rodica Bretin Tehnoredactor: Cristian Dinu Coperta I: Cristian Dinu
Director Marketing/Publicitate: Georgeta Moldovan „Consultant redacţional: Tudor Octavian
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
APOSTOL, DAN
Atlantida – imperiul pierdut /
Dan Apostol
Bucureşti: Editura cartea de buzunar
ISBN 973 – 8351 – 85 – 5
913 (309)
Editura cartea de buzunar
Str. Tokio, nr. 1, Bucureşti, Sector 1
C.P. 135-O.P. 13
Tel.: 230.20.53, 230.20.52
Fax: 230.20.53
Mobil: 0744.379.859
E-mail: officşdb.ro www.carteadebuzunar.ro www.cdb.ro
Contact: Titel Folea (SGR)

Difuzare:
Librăria NOI
Str. Comana, nr. 50, Bucureşti, Sector 1
Tel. /Fax: 222.89.84
E-mail: depozitlibrarianoi.ro
NDC Grup 2000 SRL
Pta Presei Libere, nr. 1, Casa Presei Libere, Corp C, Parter, Bucureşti, Sector 1 Tel.: 205.72.00 Fax: 205.72.20 E-mail: officşde.ro
Tipărit la:
CoPrint
Tel.: 490.82.41 Fax: 490.82.43 E-mail: vânzăriimp.ro
Editura PUNCT
Bd. Timişoara, nr. 139, Bucureşti, Sector 6 Tel.: 211.58.04, 212.03.47 Fax: 212.03.48 E-mail: paideişx.ro

INTRODUCERE

A existat Atlantida? A fost poporul atlant matricea – formată în anii ’20.000 – 10.000 î.e.n. – care a stat la baza primelor civilizaţii istorice cunoscute? Au venit cei dintâi oameni „moderni” din preistorie (*Homo sapiens Cro-Magnon*) în Europa şi în bazinul mediteranean, în sudul Africii şi în cele două Americi de pe pământuri dispărute acum 10 – 12.000 de ani? Au fost găsite dovezi inatacabile în sprijinul acestor ipoteze? Şi dacă da, pentru ce nu ajung ele la cunoştinţa marelui public?

De la apariţia oamenilor de Cro-Magnon (specia *Homo sapiens fossilis*) acum 35.000 de ani, pe continentele actuale, în insule şi în unele zone terestre astăzi scufundate s-au născut, au înflorit şi s-au stins zeci, poate chiar sute de civilizaţii. Majoritatea lor sunt insuficient sau deloc cunoscute – nici descoperirile arheologice din ultimele trei secole, nici perfecţionarea aparatelor de detecţie, a metodelor de investigare, a mijloacelor de descifrare şi interpretare a datelor n-au reuşit să le clarifice pe deplin tainele. Fortăreţele miceniene, palatele cretane, monumentele megalitice europene, cetăţile scufundate în Atlantic, sistemul construcţiilor în trepte

răspândit pe tot globul, uluitoarele vestigii rămase de la olmeci, sumerieni, egipteni, atlanţi, chiar cele minoice ori sarde, continuă să rezerve surprize de proporţii.

Dar dincolo de aceste probleme, nu de neimaginat dacă sunt raportate la mileniile de existenţă a omului modern şi la o suprafaţă terestră locuibilă de milioane de kilometri pătraţi, arheologii sunt confruntaţi cu un fenomen de o frecvenţă exasperantă de-a lungul istoriei şi în orice regiune a Terrei – faptul că, aşa cum constata revista „*Science et Vie*": „Realizările aproape incredibile ale marilor civilizaţii străvechi apar ca rezultatul unor explozii neaşteptate şi nu cum ar fi normal – în urma maturizării, de-a lungul

Atlantida – imperiul pierdut a nenumărate secole sau milenii, întrucât fazele tranzitorii, experimentale lipsesc, adesea cu desăvârşire, devine evident faptul că realizările respective se datorează unor civilizaţii anterioare şi în acelaşi timp superioare celor în *cauză*".

Într-adevăr, s-a observat că egiptenii, cretanii, fenicienii, sumerienii, grecii continentali şi alte popoare înaintate din Europa ori din jurul bazinului mediteranean, despre care se credea că sunt primele din istorie, au fost influenţate de o civilizaţie necunoscută, anterioară lor; aceeaşi situaţie de partea cealaltă a Atlanticului, la olmeci şi mayaşi. Misterul a fost elucidat odată cu descoperirile ultimelor decenii, care au trecut – după părerea celor mai mulţi specialişti – civilizaţia Atlanta din domeniul legendei în cel al adevărului istoric (chiar dacă vor fi necesare cercetări îndelungate şi dificile până să se poată schiţa un tablou, fie şi sumar, al vieţii acestui popor dispărut în apele oceanului).

În sfârşit, generalizarea unor noţiuni ştiinţifice, tehnice şi artistice în Europa, Africa şi cele două Americi, ca şi adoptarea unor principii morale comune, de fapt reguli de funcţionare a vieţii sociale (principii însuşite parţial şi reclamate nejustificat ca aparţinându-le de către marile religii monoteiste), vădesc existenţa unor modele originare, creaţii ale unei impresionante civilizaţii care nu

avea doar un caracter local, periferic. Privind din perspectiva istoriei cunoscute, se poate considera fără teamă de eroare că acest set de criterii şi valori numite astăzi *umaniste* (caracterizate prin raţionalism şi refuzul de a trăi în obedienţa faţă de un ţel sau o autoritate care neagă dreptul individului la libertatea de opinie şi la fericirea proprie) este cea mai importantă moştenire rămasă de la protocivilizaţia Atlanta, bazată pe cunoaştere şi imună la fanatismul mistic venit milenii mai târziu în Europa, din Orientul Mijlociu.

Istoria civilizaţiilor care s-au succedat pe Terra este ea însăşi o lume, fascinantă, dar prea puţin explorată. Descoperirile ultimelor decenii stau mărturie faptului că acum, la începutul mileniului al treilea, există speranţe pentru destrămarea vălului de mister ce

Introducere acoperă, încă, o mare parte din trecutul umanităţii. Trebuie doar ca toţi oamenii să-şi păstreze mintea şi spiritul treze, să nu uite că numai dorinţa *de a cunoaşte*, cea *de a înţelege* şi capacitatea *de adaptare* pot asigura înflorirea unei civilizaţii şi supravieţuirea ei în timp. „Gândesc, deci exist” este un îndemn mai necesar ca niciodată într-o lume ce se clatină sub voinţa manifestă şi neechivocă a tuturor instituţiilor oficiale de a ţine secrete informaţiile cu adevărat importante. Nu doar pentru că ar şoca; mai curând există temerea că descoperiri de genul celor ce ar necesita o revizuire fundamentală a Istoriei pot produce un cutremur în sistemele politice, economice, religioase, chiar în gândirea şi modul de viaţă ale unor societăţi care încearcă să-şi păstreze cu orice preţ stabilitatea. Faptul că stabilitatea obţinută prin minciună duce, pe termen lung, la stagnare şi decădere nu mai contează. Importante sunt clipa, certitudinea privilegiilor unei clase, unei generaţii, unei ţări, unor grupuri de influenţă.

Şi atunci? Singura speranţă rămâne trezirea conştiinţei fiecărui individ în parte, cea colectivă fiind prea influenţată de ofensiva din ce în ce mai agresivă a manipulării de toate genurile prin mass-media (a cărei

independenţă a fost şi rămâne o utopie).

Acestei conştiinţe individuale şi perenităţii spiritului raţional, umanist, le sunt destinate paginile ce urmează.

A tlantida – imperiul pierdui

AVALANŞA DOVEZILOR

P

laton scria că Atlantida s-a scufundat în apele oceanului într-o zi şi o noapte. Poate că dezastrul s-a petrecut în zguduirile pământului ce se crăpa în bucăţi, ca la Messina, se prăbuşea brusc în adâncuri, asemeni Insulei Santorin, era acoperit de lava sau cenuşa vulcanilor, ca oraşele Saint Pierre şi Pompei sau dispărea sub valuri seismice (tsunami), precum Insula Krakatoa. Ori poate că n-a fost decât o singură revărsare, cumplită şi inexorabilă, o răzbunare a mării împotriva uscatului, sub un cer sfâşiat de rafalele furtunii.

Ce s-a întâmplat cu locuitorii Atlantidei? Le-au supravieţuit doar creaţiile, câte un grup etnic ciudat, iar în locurile unde totul a fost înghiţit de ape n-au mai rămas decât legendele. Astăzi pare greu de crezut că populaţia unui întreg continent, civilizaţii puternice şi înfloritoare pot pieri aproape fără urmă. Totuşi, teoria derivei continentelor, formulată şi demonstrată de savantul german Alfred Wegener încă din 1912, este unanim acceptată. Se ştie că fragmentele păturii superioare a scoarţei terestre (*Stolul*) plutesc pe cea de dedesubt (Sima) aidoma unor iceberguri pe mare şi că aceste mişcări au dus la necontenita schimbare a formei continentelor Terrei, unite, acum mai bine de trei miliarde de ani, într-o singură masă de pământ, *Pangaea*. Se ştie, de asemeni, că, în cursul erelor, transgresiuni şi regresiuni marine ciclice au inundat şi au descoperit succesiv insule, peninsule, continente întregi, aceasta datorându-se atât derivei păturilor stalice, cât şi epocilor postglaciare, în care inimaginabile cantităţi de gheaţă se topeau, ridicând nivelul mărilor şi oceanelor cu 100—200 metri, în sfârşit, tot mai mulţi oameni de ştiinţă consideră ca sigură existenţa unor insule (ajungând prin însumare până la

dimensiunile Marii Britanii) plasate între actualele continente, în Atlantic (*Atlantida*, care făcea legătura între cele două Americi, Europa şi Africa de Nord).

Avalanşa dovezilor

Primele menţionări despre acest pământ legendar apar încă din antichitate, iar filosoful grec Platon a descris amănunţit insula sau continentul Atlantida în cele două „dialoguri" dintre el, Critias cel Tânăr şi Socrate, devenite celebre. Continuare directă a importantei opere a lui Platon, „*Republica*" (10 volume de comentarii politice şi istorice), cele două relatări numite „*Timaeus*" şi „*Critias*" au fost scrise în anul 348 î.e.n., dar se *bazează* pe documente lăsate succesiv de Critias, Solon, Dropites, scribi din Sais, grecul Cranton şi preoţi egipteni din Neith, cea mai veche sursă greacă scrisă fiind memoriile lui Solon (terminate în anul 560 î.e.n.). Cu toate acestea puţini istorici moderni le acordă credit, poate şi pentru că Platon a prezentat informaţiile respective sub o formă literară, metaforică, iar cei care l-au citit nu aveau posibilitatea de a-i verifica afirmaţiile. Dar... până la Schliemann, Troia, Micene şi Tirint erau „fabulaţiile lui Homer", iar Evans a fost singurul care l-a luat în serios pe Herodot şi a descoperit fascinanta lume a civilizaţiei minoice!

Grecii antici erau siguri de faptul că dincolo de „Coloanele lui Hercule" (Gibraltar) şi la sud-vest de Britania existase cândva un pământ locuit de o populaţie mai civilizată decât cretanii, aheenii ori egiptenii, decât oricare alta întâlnită de ei vreodată. Căci acest popor de albi înalţi şi puternici, aparţinând unui tip somatic mai curând nordic decât mediteranean, locuia în cetăţi cu ziduri ciclopice, construite din blocuri de sute de tone, îmbinate fără mortar şi acoperite cu plăci dintr-un aliaj metalic necunoscut (*oricalcul* – mai preţios decât aurul prin calităţile sale), dispunea de flote uriaşe, numărând mii de nave mai rapide şi mai manevrabile decât orice corabie văzută de eleni, avea arme, unelte şi maşinării ciudate, daruri ale lui Atlas, strămoşul primilor atlanţi... Iar a respinge informaţiile lăsate de Platon despre Atlantida

înseamnă a nega şi alte date, perfect verificabile geologic şi pe care autorul „dialogurilor” nu avea de unde să le cunoască. Deoarece Platon afirmă că nivelul Atlanticului şi al Mediteranei era cu 100 – 200 metri mai

E>

scăzut acum 15.000 – 20.000 ani (cifra exactă este 180 m acum 12.000 ani) şi că regiunile Attica şi Atena erau situate cu 100 m mai sus decât astăzi în raport cu nivelul mării (cifra exactă este cu 94 m mai înalte acum 5.000 de ani)!

În plus se constată tot mai des că nivelul cunoştinţelor geografice ale unora dintre cronicarii antici era absolut uluitor. Astfel, Theopompus din Chios consemna, în secolul al IV-lea î.e.n.: „Europa, Asia şi Africa formează un singur pământ, aidoma unei insule înconjurată pretutindeni de ocean. (Cu excepţia lor – n.a.) mai există doar un alt continent de aceeaşi imensitate şi grandoare, situat mai departe, la Vest (cele două Americi – n.a.)”.

În acelaşi secol, Aristotel menţiona „o ţară fertilă, acoperită de păduri şi având multe ape navigabile, situată dincolo de Coloanele lui Hercule”, dar s-a crezut că era vorba de Insulele Britanice. Ulterior, Plutarh avea să-i clarifice referirile: „Departe spre Apus, în Ocean, cam prin dreptul Britanici, se află mai multe insule care străjuiesc un mare continent”. Aelianus consemna (200 î.e.n.) că „fenicienii din Cadix vorbesc despre o insulă uriaşă în Atlanticul de Apus”, iar Pausanias scria (150 î.e.n.): „La Vest, în Atlantic, se află un grup de insule ai căror locuitori au pielea roşie şi părul negru ca o coamă de cal”.

Însă cele mai şocante afirmaţii rămân cele ale lui Proclos (anul 400 î.e.n.): „În Atlantic se află o ţară nouă, imensă, unde au ajuns egiptenii, lăsând pietre şi coloane pe care au scris istoria oamenilor de acolo” şi cele ale lui Pomponius Mela (sec. I î.e.n.), care povesteşte că nave cu „indieni” ce aveau pielea roşie (uluitoare această denumire dată băştinaşilor americani abia de către… Columb!) au

fost purtate din ţara lor de peste ocean de furtuni puternice şi aruncate pe coastele Germaniei. Or, asemenea informaţii n-au fost disponibile geografilor europeni până în secolul al XV-lea e.n!

Dacă Platon, Herodot, Plinius, Homer, Hesiod, Diodor din Sicilia, Euripide, Strabon, Produs, Theopompus din Chios, Aelianus, Pomponius Mela şi alţi autori antici, fie ei greci, egipteni sau

Avalanşa dovezilor romani, pomenesc despre continentul american şi insulele atlantice, aceasta se datorează faptului că aveau la dispoziţie nu numai mărturii păstrate în arhivele cretane, feniciene, sumeriene şi egiptene, dar şi documentele aflate printre cele 500.000 de lucrări ale faimoasei Biblioteci din Alexandria, fondată în anii ’300 î.e.n. de Ptolemaios I Soter. În acest măreţ locaş de cultură se acumulaseră de-a lungul timpului remarcabile opere literare şi ştiinţifice, cele mai complexe culegeri de informaţii despre omenire şi Pământ cunoscute în antichitate. Biblioteca alexandriană era, la începutul erei noastre, un adevărat far, nu doar necesar ci vital pentru progresul omenirii. Şi, într-adevăr, a fost folosită ca să dea lumină, numai că la propriu – jumătate din manuscrise au ars într-un incendiu, când legiunile lui Iulius Cezar au înfrânt revolta populară izbucnită în oraş (anul 48 î.e.n.), iar restul au servit la… încălzirea băilor publice, din ordinul califului Omar (717 – 720 e.n.), care şi-a motivat decizia astfel: „Dacă toată înţelepciunea lumii se află în Coran nu mai este nevoie de alte cărţi, iar dacă ea nu poate fi găsită în Coran, celelalte cărţi trebuie distruse ca să nu se observe aceasta”. Era una dintre cele dintâi manifestări istorice ale periculosului fundamentalism islamic – dar nu şi prima distrugere de arhive şi, din nefericire, nici ultima.

Paradoxal, căci aşa cum constata scriitorul Horia Aramă în volumul său, „*Insulele fericite*”: „Să arzi o carte înseamnă să capitu-lezi public în faţa cuvântului adevărat (…) în fond, cărţile pot fi înecate, strânse de gât, rupte cu dinţii, pot fi călcate în picioare şi – de ce nu? – spânzurate!

O carte atârnând sub un felinar ciung ar lumina mai bine ca felinarul (...) Dar o Carte rămâne o Carte, aşa cum un Om rămâne un Om: dincolo de toate plutoanele de execuţie". Nenorocirea este că, în vreme ce după inventarea tiparului cărţile n-au mai fost unicate (ceea ce face autodafe-urile de tip nazist mai curând simbolice şi lipsite de eficienţă, cu rezerva că, aşa cum avertiza Heine: „Cei care ard cărţi vor arde în curând oameni"), lucrările distruse în antichitate şi evul mediu s-au pierdut pentru *w*

Atlantida – imperiul pierdut totdeauna. Cât de mândri s-ar fi simţit „iluminatul" Pavel (care a ars cele 200.000 volume ale bibliotecii din Pergam, considerate periculoase pentru creştinism), împăratul Cheng Shih Huang-ti (cel ce a distrus bibliotecile strânse de înaintaşii săi, în anul 213 î.e.n.), Marele încă Pachacuti al IV-lea, califul Omar şi eminenţele lor Diego de Landa, Tomas de Torquemada sau Juan de Zumâraga să ştie că au izbutit ceea ce Hitler n-a putut să realizeze, cu toate eforturile sale – să treacă în Neant, în câteva ore sau câteva zile, gândirea şi experienţa adunate în milenii de existenţă a omenirii...

Iar astăzi, culme a ironiei, puţinele arhive scăpate sunt descon-siderate cu o condamnabilă suficienţă de universitari blazaţi, care văd în ele doar pericolul zdruncinării vechilor şi comodelor teorii „unanim acceptate". Astfel, în analele dinastiei chineze Han de Est (25 – 220 e.n.) se consemnează prezenţa unei solii a împăratului roman Marcus Aurelius (161 – 180 e.n.) trimisă în scopul unei posibile alianţe cu „imperiul celest" în anul 166 e.n. Istoricii moderni au luat în derâdere o asemenea afirmaţie (deşi era evident că scribii arhivelor imperiale chineze nu colportau zvonuri şi nu fabulau în actele oficiale), până ce, în 1944 au fost găsite monede romane de aur cu efigia lui Marcus Aurelius la Oc-Eo, pe coasta Cochinchinei (veche denumire a Vietnamului, cucerit de chinezi în anul 43 e.n.).

Popoarele preaztece din Mexic păstrau amintirea unui bărbat alb, cu ochi albaştri, cu plete şi barbă blonde, ce le-a civilizat şi pe care îl numeau... Wotan (zeu prezent

în mitologiile germană şi scandinavă). Vase de ceramică descoperite în New England sunt identice celor din Portugalia romană; altele, găsite în statul New Hampshire, provin din bazinul mediteranean, după cum demonstrează analiza argilei, în statele Michigan şi Wisconsin există zeci de mine din care, între anii 3.000 şi 1.000 î.e.n., s-au extras circa 500.000 tone de aramă, cantitate ce nu apare în vestigiile arheologice cercetate până astăzi pe teritoriile S.U.A. şi Canadei. Zeci de menhire, dolmene şi cromlehuri identice cu cele din Malta, Sardinia, Grecia, Franţa, Anglia şi Irlanda au fost descoperite în

statele New York, Mâine şi New England (denumite de indieni „camere cu acoperiş de piatră", unele cromlehuri subterane seamănă izbitor cu celebrul „Mormânt al lui Atreus", definitoriu pentru stilul micenian).

Şi asta nu este totul: inscripţii găsite la Grave Creek (West Virginia), Dillsburg (Pennsylvania), Shelter (Long Island) sau Pemberton (New Jersey) sunt scrise în alfabetul folosit de celţii din Spania prin anii 2000 î.e.n. O urnă de bronz cu motive punice şi egiptene (sfinxul, leopardul, frunza de palmier, crucea egipteană – *ankh*, personaje feminine tipic egiptene, precum şi capul zeiţei Tanit, soţia zeului cartaginez Baal) a fost dezgropată în 1973 lângă Binghamton (statul New York). Zeci de schelete ale unei populaţii europide, cu vechimi de 10.000 – 20.000 de ani, sunt scoase din tumulii enormi ce abundă în statele Ohio, Wisconsin şi Illinois, iar în vara anului 2000 a fost dezgropată nu departe de oraşul Seattle, dintr-un strat cu vechimea de 15.000 de ani, o mumie cu caracteristici anatomice evident europene însă nimic nu le-a putut stârni interesul savanţilor de la Institutul Smithsonian, care nu vor să admită că istoria Americilor precolumbiene datorează imens vechilor civilizaţii europene, mediteraneene şi atlantice.

Revenind la informaţiile despre Atlantida, timp de aproape 2 300 de ani ele s-au limitat la scrieri, legende,

deducţii logice. Şi iată că, începând cu 1960 au fost descoperite dovezi atât de numeroase privind existenţa unor pământuri şi a unei splendide civilizaţii atlantice, încât astăzi, Atlantida este considerată de specialişti la fel de reală ca Regatul Egiptean sau Creta Minoică. Mai mult chiar, aşa cum susţine Pierre Carnac în volumul său „*L'Histoire commence* a *Bimini*" („*Istoria începe la Bimini*") este foarte probabil ca, în perioada mileniilor 40 – 10 î.e.n., „leagănul omenirii" să fi fost nu continentele actuale, ci mase continentale şi insulare din Atlantic şi Pacific, dispărute cu 10 – 12.000 de ani în urmă. Faptul nu este nici pe departe atât de şocant pe cât pare. Populaţiile Cro-Magnon, Chancelade, Grimaldi, Obercassel, Brünn, Predmost.

Atlantida – imperiul pierdut

Comb-Capelle etc., deci *Homo sapiens fossilis*, s-au ivit brusc şi inexplicabil în Europa anilor '35.000 – 10.000 î.e.n. Nu numai că nu se trăgeau din specia anterioară lor (*Homo neanderthalensis*), dar difereau major de aceasta din punct de vedere genetic şi antropologic, ca nivel cultural, tehnico-ştiinţific, ca mod de viaţă şi concepţie asupra rolului lor în cadrul lumii vii şi al Universului în general. De unde veneau *Homo sapiens fossilis*? în niciun caz de pe continentele cunoscute, pe care urmele lor sunt cu desăvârşire inexistente în anii '40.000 – 30.000 î.e.n.

O altă problemă ce dă de gândit este faptul că primele mari civilizaţii antice prezintă, în cele mai multe *cazuri*, un straniu fenomen de „generaţie spontanee". O parte considerabilă a cunoştinţelor şi a realizărilor lor artistice, tehnice, ştiinţifice etc. nu a trecut prin forme tranzitorii, experimentale şi ţâşneşte asemeni unui fluviu năvalnic dintr-un anumit punct al istoriei. Ca şi măreţele vestigii ale egiptenilor, cretanilor ori sumerienilor, cele rămase de la olmeci, incaşi, mayaşi sau poporul Chavin apar ca „rezultatul unor explozii neaşteptate şi nu, aşa cum ar fi fost normal, în urma unei maturizări lente, de-a lungul a nenumărate secole sau milenii" („*Science et Vie*", ianuarie 1971).

Se poate deduce, deci, că ele se datorează unei civilizaţii anterioare şi, în acelaşi timp, superioare celor în cauză. Căci, dacă similitudinile culturale şi de gândire (prea dese pentru a fi simple coincidenţe) între popoare asiatice, africane, polineziene, americane şi europene ar mai putea fi puse pe seama legăturilor între acestea pe calea mării sau a uscatului, salturile calitative şi apariţia bruscă a unor noi civilizaţii nu pot fi opera câtorva călătorii întâmplătoare, soldate în cel mai bun caz cu schimburi comerciale fără semnificaţie ulterioară. Migraţii peste ocean ale unor grupuri restrânse de populaţii primitive se mai pot concepe, cu tot hazardul şi rezultatele lor aleatorii. Dar pentru legături regulate, adevărate rute comerciale transoceanice, pentru deplasări de popoare întregi (cu mijloace tehnice, arme, provizii şi mărfuri în cantităţi mari, specii

de plante şi animale destinate aclimatizării etc.) era nevoie de navigatori şi nave cum n-aveau nici egiptenii, nici incaşii, nici polinezienii, nici triburile ce populau coastele africane şi asiatice cu 5 – 10.000 de ani în urmă.

Acceptând însă faptul că civilizaţia Atlanta a dispărut sub apele oceanului acum 10 – 12.000 de ani, cum se explică influenţele sale asupra unor popoare apărute în anii 6.000 – 1.000 î.e.n? Răspunsul este simplu. O civilizaţie de navigatori, exploratori şi comercianţi pricepuţi (nu în ultimul rând războinică) nu putea să se dezvolte şi să prospere fără stabilirea unei infrastructuri de tip imperial, cu puncte de sprijin strategic în continentele şi insulele importante, învecinate sau nu, ori situate pe principalele rute comerciale ce le legau. Chiar dacă nu au avut aspectul structural al Imperiului Britanic din secolul al XIX-lea, colonii, baze militare, navale şi porturi comerciale au fost fondate şi, probabil, menţinute de atlanţi de-a lungul a mii de ani, în cele două Americi şi Africa, dar mai ales în Europa şi bazinul mediteranean. Devenite entităţi independente economic şi militar (poate chiar politic) de metropolă, aceste „colonii" au supravieţuit

catastrofei abătute asupra ţării originare, continuând să răspândească civilizaţia Atlanta în lume. Totuşi, repercusiunile dezastrului s-au manifestat în timp, ducând la dispariţia sau fuziunea cu populaţiile locale a coloniştilor din rămăşiţele imperiului atlant – poate datorită efectivului etnic redus, poate din cauza şocului provocat de natura şi vastitatea nemaiîntâlnite până atunci, ale fenomenului ce dusese la pieire patria-mamă.

Încă din 1890, Edward Herbert Thompson (descoperitorul celor mai multe centre mayaşe din Yucatán şi al „fântânilor morţii" de la Chichén Itzá) afirmase existenţa, în Oceanul Atlantic, a unui mic continent sau a unui lanţ de insule de pe care un popor de navigatori pornise, cu milenii înaintea fenicienilor, să exploreze întreaga lume.

Atlantida – imperiul pierdut

Teoria lui Thompson se poate rezuma astfel: o puternică civilizaţie Atlanta s-a dezvoltat pe Insulele mai mari dintre America şi Africa, până prin mileniul al IX-lea î.e.n., când ridicarea apelor după sfârşitul ultimei glaciaţiuni i-a inundat patria, din care nu au mai scăpat decât rămăşiţe (Insulele Bahamas, Madeira, Azore, Canare, Capului Verde). Dar, dacă atlanţii din metropolă au pierit, multe din coloniile lor, contoarele* comerciale şi bazele navale au rezistat, influenţând puternic, afirma Thompson, ba chiar, în unele cazuri, având un rol decisiv în civilizarea populaţiilor locale. Astfel s-ar putea explica multe dintre enigmele olmece, cretane şi egiptene, prezenţa unor grupări cu caractere antropologice neobişnuite în vestul Africii şi în Mediterana (cum ar fi guanchos-ii din Canare sau toreenii din Corsica), existenţa celor 2.500 de monumente megalitice în Baleare, a celor de tip *nuraghi* în Sardinia, a uluitorului hipogeu din piatră albă, aflat la Hal Salfieni (Malta) şi datând probabil din anii 2800 – 2600 î.e.n. (un labirint de peste 500 m^2, ale cărui etaje în trepte amintesc frapant de construcţiile mayaşe şi incaşe); în sfârşit, ar căpăta un sens descoperirile lui Henry Breuil.

Marele specialist în arta parietală a prezentat adesea, în expunerile de la Fundaţia Singer-Polignac şi de la Muzeul Omului din Paris, dovezi despre existenţa unei populaţii europide în sudul Africii, cu mii de ani înaintea erei noastre. Nu numai că aceşti oameni erau foarte înalţi, albi şi aveau părul blond sau roşu, dar unele din veşmintele şi armele cu care sunt reprezentaţi în picturile de la Namib sau de la Brandberg seamănă până la identitate cu cele

Termenul de *contoar* (comercial) are un înţeles aparte în literatura istorică şi vine de la un cuvânt francez care a avut două semnificaţii de-a lungul timpului. Mai întâi, între secolele al XII-lea şi al XIV-lea desemna filialele din Franţa ale băncilor genoveze şi florentine, care efectuau operaţiuni cu bani lichizi (comptoire = a număra, numărător); ulterior, între secolele al XVII-lea şi al XIX-lea a desemnat agenţiile de schimb comercial (atât în natură, cât şi pe relaţia bani lichizi-marfă) instalate de francezi în colonii şi la marginea ţinuturilor neexplorate din America de Nord şi Africa.

uzuale în epoca de maximă înflorire a Egiptului şi Cretei. Găsirea în zonă a unor cranii europide, lipsite de prognatismul tipic ramurii negride, africane, a speciei *Homo sapiens fossilis* şi datând cam din anii 8.000 – 6.000 î.e.n. (deci dinainte de apariţia statelor egiptean şi cretan), nu a făcut decât să argumenteze ipoteza lui Breuil, enunţată după descoperirea celebrei picturi „Doamna albă” de la Brandberg-Africa de Sud. Veche de 3 – 5.000 de ani şi prezentând asemănări izbitoare cu picturile egiptene, cretane, hoggariene şi cantabrice, fresca de la Brandberg are ca personaje centrale (într-o vastă suită de animale, vânători şi femei de tip negrid) o femeie albă cu părul roşu şi un bărbat ce poartă coif micenian şi are sabie, cizme şi short cretan... De altfel, săbii-rapieră identice celor cretane ca formă şi dimensiuni, erau prezente şi la războinicii regatului etiopian Axoun între anii ’200 î.e.n. şi 400 e.n.

După cel de AL Doilea Război Mondial au început să se răspândească tot mai mult teoriile privitoare la schimburile culturale şi comerciale regulate între populaţii din Lumea Veche şi cea Nouă. Dovezile nu lipseau. Se ştia, încă de acum un secol, că egiptenii, incaşii şi mayaşii marcau locurile unde razele soarelui cădeau perpendicular pe pământ la vreme de solstiţiu, prin obeliscuri aidoma, numite „stâlpi de priponire a Soarelui”; iar la începutul anilor ’70, scafandrul italian R. Rola descoperea, în largul Insulelor Bahamas, patru coloane de piatră, cilindrice şi foarte lungi, realizate într-un stil egiptean inconfundabil… Însă cea mai şocantă dovadă de acest gen o constituie inscripţiile hieroglifice egiptene datând din anul 30 î.e.n., găsite la Wollongong (80 km sud de Sydney) şi care demonstrează că măcar o navă a Cleopatrei ajunsese în Australia!

Faimosul complex (conţinând trei piramide, Sfinxul şi templul său) de la Gizeh este atribuit celor mai puternici faraoni (Kheops, Khephren şi Mykerinos) din Dinastia a 4-a (2723 – 2563 î.e.n.). Acest ansamblu arhitectural are o semnificaţie deosebită datorită multiplelor sale utilizări astronomice, specialiştii admiţând astăzi că scopul *iniţial* al construcţiei primelor mari piramide nu a fost

Atlantida – imperiul pierdut camera subteranei-*Piramida lui Kheops* (*secţiune pe axa N-S – arhiva autorului*). *Se remarcă straniile „canale de ventilaţie”* (*în realitate „de observaţie”*) *îndreptate spre stelele de pe centura Constelaţiei Orion, în poziţia lor de acum 12*.000 *ani*!

acela de monument funerar. Piramida atribuită lui Kheops, spre exemplu, constituie un adevărat „document de identitate” al Terrei, înălţimea ei indicând cu precizie distanţa Pământ-Soare (în raportul de 1 la 1 milion), greutatea fiind cea a planetei noastre divizată cu I015, iar suprafaţa bazei fiind egală cu a Pământului divizată cu I04. De asemeni, plasarea Marii Piramide, ca şi a celorlalte din Complex, nu este întâmplătoare, ele fiind orientate astfel încât să reproducă poziţia a trei stele foarte strălucitoare

din constelaţia Orion, aşa cum se găseau acestea în raport cu Terra în anul 10 450 î.e.n! însă cel mai interesant detaliu îl constituie Sfinxul. Cercetări ale unor specialişti reputaţi (Hancock, Bauval, West) au dus la constatări (urmate de ipoteze) tulburătoare. Astfel, capul actual, uman, al Sfinxului nu este cel original. Statuia iniţială era mai înaltă şi avea un uriaş cap de leu, perfect proporţional cu trupul canal de ventilaţie, canal de ventilaţie-X camera regelui canal de ventilaţie Vânai de ventilaţie intrare originara camera reginei… – coridor oriiental

A val an ţa de vezilor] *j*

(spre deosebire de cel actual, pus de unul din faraonii Dinastiei a 4-a, şi mult mai mic decât ar fi normal). Templul Sfinxului nu aminteşte de arhitectura egipteană, fiind *singurul* construit *altfel* decât orice alt monument de pe teritoriul Egiptului Antic, în sfârşit, modul în care au fost erodate pietrele ce compun statuia (cu excepţia capului) atestă acţiunea unor precipitaţii catastrofale, care au acţionat *de sus în jos*, *rotunjind* dalele în partea superioară în loc să le *scobească pe orizontală* în lungul trupului, cum s-ar fi întâmplat în cazul eroziunii provocate de vânturi. Or, singura perioadă în care au existat asemenea precipitaţii copleşitoare şi continue în Nordul Africii au fost anii 12.000 – 9500 î.e.n., marcaţi de sfârşitul ultimei glaciaţiuni. De cine a fost construit Sfinxul cu opt milenii mai înainte decât se credea?!

După cum s-a menţionat, autorii antici cunoşteau existenţa Americilor şi a Atlanticului. Fenicienii şi egiptenii afirmau că au ajuns acolo prin anii 5.000 – 1.000 î.e.n., Seneca, Aelian, Lucian şi Diodor din Sicilia amintesc de continente şi insule mari situate dincolo de Oceanul de Vest (Atlanticul), iar Plutarh le descrie astfel: „Spre vestul Marelui Ocean sunt multe insule locuite de oameni cu pielea roşie, iar dincolo de ele se află un enorm continent cu fluvii mari, navigabile, câmpii şi păduri nesfârşite” („*De Facie în Orice Lunae*”).

O dovadă peremptorie în sprijinul acestor afirmaţii este descoperirea, în 1836, la Gâvea (Brazilia), a stâncii

situate la altitudinea de 840 m şi sculptate în forma capului unui bărbat cu barbă şi coif fenician, precum şi a inscripţiilor uriaşe de pe steiurile din jur. Exploratorul A. Braghine şi arheologul brazilian Bernardo da Sylva Ramos au observat că literele mesajului principal sunt identice scrierii feniciene şi au reuşit să descifreze textul: „Badezir din Tyr, Fenicia, primul fiu al lui Jeth-Baal”. (Trebuie subliniat că Badezir a domnit într-adevăr în Fenicia, urmându-i tatălui său Jeth, în 856 î.e.n.)

O altă inscripţie, gravată pe celebra „Piatră de la Farayba” – găsită în secolul al XIX-lea, în sudul Braziliei –, atestă că, în anul

Atlantida – imperiul pierdut

531 î.e.n., o corabie fenicianã a ajuns pe coastele braziliene. Făcând parte dintr-o expediţie organizată de regele Hiram al III-lea al Sidonului (552 – 532 î.e.n.) pentru a înconjura continentul african, nava a fost purtată de furtuni şi alizee până la ceea ce fenicienii credeau că este „o insulă uriaşă de piatră şi fier, cu păduri nesfârşite şi făpturi nemaivăzute”. Cei 12 bărbaţi şi cele 3 femei de pe corabie au trebuit să rămână în noua lor patrie, întemeind o aşezare despre a cărei soartă nu s-a mai aflat vreodată ceva.

În 1970, o echipă de experţi ai O.N.U. (geologi, botanişti, zoo-logi, antropologi, etnografi) a întreprins o expediţie în Arhipelagul Canare, pentru a studia atât originea insulelor, cât şi a guanchos-ilor, băştinaşii înalţi de 1, 80 – 2 m, cu pielea albă, părul blond şi ochii albaştri găsiţi aici de francezi şi apoi de spanioli, care au ocuj pat succesiv cele şapte insule ale arhipelagului.

Cercetători prestigioşi, ca Mikluho-Maklai, Haeckel şi Thorj Heyerdahl au observat în ultimele două secole că, nu departe de Canare, pe coasta Marocului, există triburi berbere complet diferite! atât antropologic, cât şi cultural sau religios de arabi: oameni albi şi \ blonzi, cu ochii albaştri şi ale căror săbii au mânere în formă de cruce. Apoi s-a constatat că motivele decorative ale ceramicii din Canare păstrează imaginea discului solar cu 16 raze, aşa

cum este el reprezentat în Japonia şi Mexic.

Pe insule s-au descoperit tăbliţe cu inscripţii străvechi, asemănătoare cu scrierea maya (dar nedescifrate) şi morţi mumificaţi după reţete apropiate de cele egiptene, păstraţi în grote sau în mici piramide tetraedrice. Numai în Insula de Hierro, spre exemplu, există zeci de piramide tetraedrice şi tronconice în stil egiptean şi mayaş, situate în apropierea unor peşteri mortuare uriaşe, cum ar fi cea de la Barranco de Herque, care adăposteşte o mie de mumii aparţinând unei populaţii europide, albe, de tip nordic. Dar guan-chos nu ştiau să navigheze şi aveau o spaimă atavică de ocean…

În 1981, câţiva scafandri italieni au descoperit în apropiere de Insula Lanzarote, din Arhipelagul Canarelor, o uriaşă scară, ale

Avalanşa dovezilor;<?

cărei trepte dreptunghiulare, din piatră dură, cioplite şi şlefuite cu migală, cântăresc câteva tone fiecare. Unele au fost desprinse şi aduse la suprafaţă cu mare dificultate, pentru a fi expuse în noiembrie 1981, la Salonul Nautic International de la Genova, în zonă există şi ruinele mai multor clădiri şi fortificaţii, în parte acoperite de nisip şi vegetaţie marină, or ele nu puteau fi în niciun caz construite de mica populaţie a arhipelagului, chiar pe vremea când acesta ocupa suprafeţe mai întinse decât astăzi, în Insula Fuerteventura se pot vedea încă ruinele a numeroase monumente megalitice (menhire singulare sau în şiruri, dolmene şi cromle-huri), vechi de mii de ani şi identice cu cele din Franţa, Anglia şi largul Bermudelor.

În prima jumătate a secolului al XV-lea, băştinaşii din Canare au dus un război îndelungat dar lipsit de speranţă împotriva trupelor spaniole. Deşi nu cunoşteau metalele, localnicii aveau arme din piatră dură, şlefuită cu mare fineţe şi le foloseau cu deosebită eficienţă. Guanchos aveau trupe specializate, împărţite în contingente de arcaşi, prăştieri şi infanterie grea, dotată cu lănci, cuţite lungi, scuturi şi căşti din piele tăbăcită. Interesant de remarcat, la guan-chos luptau atât bărbaţii, cât şi femeile, unele

dintre ele ajungând să conducă rezistenţa triburilor din arhipelag.

Astfel, o cronică spaniolă din 1485 relatează faptele de vitejie ale unei femei-războinic descrisă ca fiind „foarte înaltă, cu pielea albă, pletele aurii şi ochii albaştri”. După opt ani de guerilla, femeia a fost prinsă şi torturată vreme de doi ani în uriaşul fort construit de spanioli în Insula Tenerifa, fără a i se putea smulge nicio informaţie, în august 1482 a fost dusă în Spania şi predată Inchiziţiei, care a torturat-o din nou, acuzând-o de „vrăjitorie”, iar apoi a ars-o pe rug în Toledo, la 18 septembrie 1484.

Din nefericire, întreaga populaţie guanchos a fost masacrată complet înainte de sfârşitul secolului al XV-lea (Inchiziţia „decretase” că indienii din America, negrii africani şi băştinaşii din insu-lele atlantice necreştinaţi nu au suflet, putând fi ucişi fără nicio

Atlantida – imperiul pierdut

Detaliu dintr-o gravură a „Cronicii Toledane” (secolul al XV-lea): femeia-căpetenie a războinicilor guanchos, torturată timp de 25 de luni în marele fort spaniol din Insula Tenerifa. Arhivele Comisiei Humboldt.

A\falanşa dovezilor 21

remuşcare de către soldaţii Majestăţilor prea Catolice Ferdinand şi hdlsabella), lăsând posterităţii doar fascinante vestigii ale unei civilizaţii enigmatice.

Asemenea urme pot fi, câteodată, rezultatul unor contacte regulate, chiar la mari distanţe. Spre exemplu, mormintele piramidale şi mumificarea morţilor la guanchos se pot datora influenţei egiptene, presupunând că flota faraonilor a trecut în Atlantic. Dar cum se explică reminiscenţele maya, când este ştiut că nici mayaşii, nici băştinaşii din Canare nu aveau flote şi nu practicau nici măcar cabotajul costier, fiind popoar e exclusiv terestre?! Şi cum se explică prezenţa unei populaţii europide *nordice* în arhipelag?! Ea nu venea, cu siguranţă, din Egipt ori din Mediterana şi cu atât mai puţin din Yucatán…

Astfel de contacte nu puteau schimba însă viaţa uneia sau alteia din grupările respective decât dacă erau

urmate de colonizări şi. nici atunci întotdeauna. Cretanii, grecii şi, mai târziu, macedonenii lui Alexandru cel Mare au influenţat puternic civilizaţiile orientale, de la cea indiană până la cea egipteană; dar romanii nu i-au putut schimba esenţial nici pe armeni, nici pe egipteni, nici pe celţi ori pe numizi.

În 1902, arheologul şi geologul William Niven a descoperit ruinele unui oraş necunoscut, situat pe coasta Golfului Mexic, parte pe ţărm – sub un strat de cenuşă vulcanică şi pământ, gros de peste 6 m, în care au fost găsite şi zeci de tăbliţe cu o scriere indes-cifrabilă – şi parte continuându-se în apele Atlanticului (sub o pătură de aproape 2 m de nisip). Zidurile de apărare, temeliile caselor, terasele şi străzile pietruite nu prezintă nicio similitudine cu cele ale altor cetăţi din America Latină şi de Nord, fiind constru-ite mai curând în stilul oraşelor italice din perioada de apogeu a Imperiului Roman.

Romani în America? De ce nu? în 1982, agenţia U.P.I. cita declaraţiile lui Robert Marks, preşedintele Consiliului American de Arheologie Subacvatică. Acesta anunţa că, în timpul unor cercetări!

Atlantida – imperiul pierdut efectuate în largul portului Rio de Janeiro (Brazilia), au fost descoperite în nisipul platformei continentale, fragmente de am-fore şi vase romane vechi de circa 2000 de ani. Răspândite pe o suprafaţă de peste 300 metri pătraţi, rămăşiţele provin, probabil, de la două sau mai multe nave şi autenticitatea lor este garantată nu numai de stratul sedimentar depus la suprafaţă, dar şi de compoziţia ceramicii, reţeta lacului şi modul de prelucrare, specific italice. (Cele câteva bucăţi de lemn găsite în jur sunt însă prea deteriorate pentru a da vreun indiciu cu privire la tipul de navă căreia i-au aparţinut.) De altfel, urme ale romanilor fuseseră găsite şi în Statele Unite: limba indienilor Modoc din statul Oregon conţine multe cuvinte... latine, o monedă din Roma Republicană (secolul al IV-lea î.e.n.) a fost descoperită în 1833, la 9 m adâncime, în largul portului Norfolk (statul Virginia), iar în 1913, arheologii audez gropat dintr-o

colină situată în statul Illinois o altă monedă romană, datând din secolul al II-lea î.e.n.

Deci contacte, poate chiar colonii au existat. Şi, cu toate acestea, romanii nu au lăsat ceva durabil în cele două Americi, cum n-au izbutit nici cartaginezii înaintea lor, nici vikingii după ei. Singurii care au făcut-o sântviracochas în Vest şi atlanţii în Est.

Astfel, revista „OMNI" amintea în numărul din ianuarie 1973 despre reţeaua de şosele care leagă cele 12 oraşe şi marele observator astronomic al indienilor Anasazi, vestigii aflate în Chaco Canyon (nord-vestul statului american New Mexico). Populaţia Anasazi nu avea vehicule, animale de povară sau de călărie, şi după cât se pare, nu cunoştea roata; dar construia şosele de 60 – 100 km lungime, unele perfect rectilinii, altele alcătuind bucle şi serpentine complicate, aparent lipsite de sens de vreme ce se află în câmp deschis şi fără denivelări. Drumurile au 10 m lăţime, sunt pavate cu dale de piatră foarte rezistentă şi acoperă asemeni unei pânze de păianjen o suprafaţă de aproape 100.000 km². Uneori traversează zone stâncoase; în aceste locuri, bolovanii au fost sparţi şi tasaţi, formând un pat de pietriş pentru şoseaua propriu-zisă.

Avalanşa dovezilor 23

Cercetătoarea Chris Kincaid, de la Biroul pentru Administrarea Terenurilor (care a iniţiat un proiect de identificare, catalogare şi cartografiere a reţelei de drumuri), este de părere că efortul ingineresc şi investiţiile de muncă ale indienilor Anasazi au fost remarcabile, dar absolut de neînţeles. Şoselele şi cetăţile nu le-au folosit prea multă vreme: populaţia Anasazi a venit în San Juan Basin (unde se află Chaco Canyon) prin anul 1175 şi l-a părăsit cam în 1250. Deci a avut doar 75 de ani pentru a construi, folosi şi abandona uimitorul complex rutier şi urbanistic, înainte de a pleca mai departe, în Necunoscut…

Sistemele de fortificaţii indiene de tip „Pueblo" din America de Nord sunt atât de vaste şi au forme atât de perfect geometrice, de funcţionale şi eficiente, încât îi uimesc pe specialişti. Turnuri cilin-drice, bastioane şi

citadele în formă de paralelipiped sau trunchi de piramidă, cu deschizături mici, pătrate, în partea superioară şi etajele retrăgându-se succesiv spre vârf – toate aceste construcţii din blocuri de piatră dură, datând din secolul I î.e.n. erau superioare majorităţii tipurilor de fortificaţii europene concepute până în timpul Renaşterii.

Meterezele uriaşe care se pot întâlni în unele state americane sunt şi astăzi o enigmă pentru arheologi. „Zidul Marelui Şarpe" spre exemplu, situat pe un podiş stâncos din Ohio, are înălţimea de 15 m, lăţimea de 3, 5 m şi o lungime de 400 m. Văzut din avion, el seamănă cu un şarpe cu clopoţei unduind spre pradă, întrucât buclele pe care le face nu se îmbină decât în zona capului (unde formează un bastion circular, inclus în altul elipsoidal), deci zidul nu înconjoară o incintă, ci rămâne deschis, utilitatea lui ca fortificaţie este îndoielnică, iar altă funcţie decât cea decorativă nu i s-a; putut găsi.

Un alt zid, de la Cahokia (Illinois) are 360 m lungime, 22 m lăţime şi 30 m înălţime. Suprafeţele sale sunt pline de basoreliefuri reprezentând şerpi, bizoni, vulturi, broaşte ţestoase. La bază s-au găsit morminte conţinând bijuterii de cupru şi aur, presărate peste

Atlantida – imperiul pierdut oseminte vechi de două milenii, însă, după gradul de eroziune al sculpturilor, vechimea construcţiei pare să fie mult mai mare. Nu se ştie cine a ridicat aceste metereze măreţe, cu nimic mai prejos decât realizările monumentale din America de Sud. Înainte să fie descoperite, se credea că indienii nord-americani fuseseră foarte înapoiaţi până la venirea europenilor, trăind, practic, la nivelul Neoliticului timpuriu, fără să cunoască metalele şi fără să aibă aşezări sau locuinţe stabile…

Asemenea ziduri serpentiforme, precum şi coline terasate, identice ca formă cu piramidele în trepte din Egipt şi Mexic există în multe state din Sudul şi Centrul S.U.A. Săpăturile înăuntrul lor au dat la iveală topoare, cuţite, inele, brăţări şi plăci pectorale din cupru, plumb, fier, aur, argint şi chiar… oţel inoxidabil (!), a căror

prelucrare demonstrează existenţa unei civilizaţii foarte avansate. Vechimea osemintelor descoperite alături este de 11 – 12.000 de ani, dar, ceea ce constituie o surpriză de proporţii, ele aparţin speciei Cro-Magnon. Cercetătorii americani I. Donnelly şi H. Verrill consideră că aceşti oameni veneau din Atlantida şi amintesc de legen-dele indienilor Okanogan, din Columbia Britanică (Canada), care certifică existenţa în mijlocul Oceanului Atlantic, a unei insule numite „Pământul Omului Alb", locuită de uriaşi blonzi şi cu ochi albaştri. Marcel Homet, în lucrarea sa „On *the Trail of the Sun Gods*" („*Pe urmele Zeilor Soarelui*") aminteşte descoperirea exploratorului O. Stefansson, care a găsit în 1939, în Canada, dincolo de Cercul Polar, ruinele unei aşezări străvechi, cu 800 de case din piatră şi zeci de morminte ale unor oameni de Cro-Magnon albi şi blonzi, în sfârşit, schelete de Cro-Magnon, obiecte de bronz, vase de piatră splendid şlefuite şi podoabe de aur (pandantive, brăţări), toate vechi de 17.000 de ani au fost scoase la suprafaţă din nişte gorgane situate în Ontario (Canada).

În complexul de peşteri Loltun, din provincia Yucatán (Mexic) au fost descoperite câteva statui omeneşti colosale, cioplite din lavă pietrificată. De fapt, acest lanţ de peşteri neobişnuit de spaţioase.

Avalanşa dovezilor hdddascunde numeroase sculpturi de diverse mărimi şi forme, a căror vârstă nu a putut fi determinată nici măcar aproximativ. Prin maniera de execuţie şi detaliile exterioare, statuile se deosebesc de orice realizare a vreunei civilizaţii amerindiene cunoscute. Pe suprafeţele lor s-au încrustat numeroase exemplare de plante şi vieţuitoare marine fosilizate şi pietrificate.

Peşterile se află astăzi la câteva sute de metri deasupra nivelului apei, dar geologii consideră că ţărmul s-a ridicat odată cu scufundarea marilor insule din zona Bahamas (deci acum circa 10 milenii). Or, statuile n-au putut fi cioplite decât pe vremea când peşterile nu erau încă *inundate*, adică înainte de sfârşitul glaciaţiei Wu rm; adăugând şi perioada necesară depunerii straturilor

succesive de faună acvatică şi a fosilizării lor sub apă, data sculptării ar coborî în urmă cu peste 30 – 40 de milenii. Ce popor ar fi fost capabil de un asemenea efort, într-o vreme când, teoretic, specia umană abia devenea conştientă de propria-i existenţă? Şi ce motiv ar fi avut să înceapă tocmai cu astfel de realizări monumentale (unele cântărind câteva zeci de tone)? Statuile din Loltun Caverns constituie, în mod evident, opera unor creatori stăpâni pe arta lor, beneficiind de experienţa multor generaţii anterioare. Dar cine erau aceşti oameni?

Atlantida – imperiul pierdut

DESCOPERIREA ATLANTIDE!

L

a 19 octombrie 1967, profesorul A.I. Berg declara, la Academia de Ştiinţe a U.R.S.S.: „Ipoteza existenţei Atlantide! se *va*. putea verifica încă înainte de sfârşitul acestui secol". Căci dovezile acumulate prin străduania unor cercetători ca N.F. Jirov, P. Termitier, H. Daniel, I, Donnelly tindeau să confirme nu numai existenţa propriu-zisă, dar şi plasarea „pământului lui Atlas" în Atlantic şi nu în Mediterana (Insula Santorin) sau… în nord-vestul Africii (Hoggar) aşa cum căutaseră zadarnic să demonstreze unii arheologi, în ultimele două secole, geografi, naturalişti, exploratori, arheologi, geologi şi istorici celebri (Buffon, Zanne, Schliemann, Spence, Morieux, Malaise, Enqvist) au susţinut şi argumentat că în Atlantic existau acum 10 – 40.000 de ani pământuri pe care a înflorit o puternică civilizaţie şi de unde au venit valuri succesive de colonişti în Europa, însă dovezile decisive au apărut foarte târziu.

Poziţionarea în Oceanul Atlantic şi conturul aproximativ al Atlantidei, după descrierea lui Platon. Arhiva autorului.

ddd descoperirea Atlantide/ 27

Totul a început în august 1968, când piloţii Robert Brush şi Frig Adams efectuau un zbor cu un avion cargou deasupra Insulei Andros (coasta de est a S.U.A.). Observând sub apa limpede ceva ce părea o construcţie,

Brush a fotografiat zona, iar imaginile obţinute de el, publicate pentru prima oară de „*The Miami News*” la 23 august 1968 şi apoi reluate în mai toate revistele ştiinţifice americane şi europene, de la „*National Geographic*” la „*Science et Vie*”, arătau un ansamblu de ziduri măsurând 33 x25 m, parţial acoperite de vegetaţie marină. Botezate „Templul submarin” de către ziariştii americani, ruinele păreau a fi de natură artificială şi Robert Brush a anunţat descoperirea unor specialişti de prestigiu în domeniul explorărilor marine: Dimitri Rebikoff (unul dintre pionierii fotografiei subacvatice) şi prof. dr. J. Manson Valentine (con-servator la Muzeul de Ştiinţe din Miami şi unul dintre cei mai cunoscuţi arheologi submarini din S.U.A.).

Cei doi cercetători, cărora li s-au alăturat câteva echipe de scafandri, precum şi doctorul Evans, de la Massachusetts Institute of Technology s-au deplasat imediat pe Insula Andros. Profesorul Valentine a publicat în buletinul Muzeului din Miami câteva fotografii şi un articol în care îşi exprima părerea că aşa-numitul templu era un edificiu precolumbian, extrem de vechi, având în vedere modul cum se întăriseră nisipul şi cochiliile ce acopereau baza zidurilor. Dar publicaţia avea tiraj foarte mic şi nu a ajuns la cunoştinţa prea multor specialişti. Ulterior, a mai fost descoperită o structură în formă de „P”, a cărei linie dreaptă are 120 m lungime. Analizând fotografiile celor două structuri, profesorul Thomas Goedicke a relevat importanţa acestor descoperiri, opinând că ele nu sunt în niciun caz opera naturii.

S-a pornit o controversă aprinsă, majoritatea arheologilor americani afirmând că zidurile fuseseră ridicate în acea poziţie de… cutremure submarine succesive şi căpătaseră forma respectivă sub acţiunea apei. Câteva luni mai târziu, o echipă de scafandri reuşea să aducă la suprafaţă o dală de piatră lungă de 6 m, în mod evident

Atlantida – imperial pierdut prelucrată de om. Fiecare din blocurile ce compuneau zidurile avea o greutate de 25 – 30 tone!

Disputei i s-a pus capăt prin cercetările lui Dimitri Rebikoff. El a explorat din aer şi sub apă imensul platou scufundat care se întinde între Insulele Berry, Andros şi Bimini (numit şi Great Bahama Bank), în afara unui hidroavion special amenajat, echipa sa dispunea de cele mai perfecţionate „avioane submarine" la vremea. aceea (cunoscute sub numele de „torpile Pegase" şi folosite de mărinele militare americană, britanică, franceză şi canadiană), vehicule prevăzute cu aparate de cartografiere fotogrametrică, permiţând, asemeni sistemelor de pe staţia spaţială *Lunar* Orbtter, realizarea automată a unor hărţi în relief cu o precizie milimetrică.

După fotografierea în sistem „foto-mozaic" efectuată pe zone de câte 60 metri pătraţi şi sub un unghi de 92 grade sub apă, imaginile obţinute de echipele submarine şi de cele aeriene au fost asamblate, coroborate şi reproduse la scară, pe modele în relief. S-au putut analiza astfel cu o remarcabilă acurateţe fragmente ale marilor ziduri din est (70 m lungime şi 10 m lăţime) şi respectiv din vest (500 m lungime şi 10 m lăţime). Blocurile pătrate ce alcătuiesc aceste ziduri au fost măsurate prin metode utilizate în tehnica aerospaţială, iar dimensiunile lor sunt impresionante: latura de

5 m şi grosimea de O, 5 m (deci având o greutate de 25 tone la o den sitate a rocii considerată ca minimă).

După cum declara Rebikoff:

„1) sub primul pat de pietre există cel puţin încă unul, identic. Toate sunt legate între ele printr-un strat de ciment ce depăşeşte

6 cm grosime; 2) faţada exterioară a zidului este perfect dreaptă, iar pietrele au fost aliniate şi şlefuite, în stilul de la Tiahuanaco; 3) col ţurile inferioare ale blocurilor, protejate de eroziunea valurilor, sunt perfect perpendiculare în cele trei axe; 4) laturile care au fost acoperite de ciment poartă urme clare de prelucrare cu unelte puternice, după cum s-a putut constata peste tot unde s-a izbutit să

fie îndepărtat stratul de liant; 5) zidurile principale

sunt perfectrec tilinii, orientate N-S şi paralele cu suprafaţa apei, la adâncimea de 6 m. Aceasta indică faptul că au fost ridicate pe o fundaţie dreaptă, făcută din rocă tare şi concepută de constructori pricepuţi. Altfel nu se poate explica modul cum aceste ziduri ciclopice au rezistat mii şi mii de ani la taifunele şi uraganele tropicale, însoţite de vânturi de zeci sau sute de km/oră şi de valuri înalte de 10 m. Astăzi nu s-ar putea face o construcţie mai solidă; 6) este de asemenea surprinzător ca aceste ziduri să fie atât de puţin năpădite de viaţă submarină (cu excepţia câtorva vietăţi inferioare: alge, bureţi, brio-zoare şi madreporari). Unii geologi sugerează că ansamblul ruinelor a stat ascuns sub nisip de-a lungul secolelor şi numai recent a fost degajat de uraganele deosebit de violente ale anilor ’60” („*Science et Vie*”, ianuarie 1971).

O descoperire remarcabilă este aşa-numitul „Bimini Wall” („Zidul din Bimini”), găsit în 1968 de echipa scafandrilor Jacques Mayol, Harold Climo şi Robert Angove, condusă de doctorul J. Manson Valentine. Iată cum descria acesta construcţia respectivă: „Este un zid sau poate un drum realizat din pietre netede, rectangulare şi poligonale, de variate mărimi şi grosimi, prelucrate şi aliniate pentru a forma un aranjament evident artificial. Aceste blocuri de stâncă au zăcut multă vreme sub apă, deoarece colţurile celor mari s-au rotunjit, dându-le înfăţişarea unor gigantice pâini sau perne. Unele sunt însă absolut rectangulare, alcătuind pătrate perfecte, or, se ştie că liniile şi unghiurile drepte nu se întâlnesc la formaţiuni subacvatice naturale. Cele mai mari piese, având 3 + 4, 5 m au fost folosite pentru a delimita cele două margini ale drumului, pe când cele mai mici formează un pavaj gen mozaic, acoperind porţiunea dintre laturile exterioare. (…) în zonă sunt mai multe drumuri realizate din pietre îmbinându-se perfect una cu alta. Aceste străzi sunt drepte şi paralele, iar cea mai lungă dintre ele este o şosea cu două laturi exterioare construite din pietre foarte mari, plate, sprijinite la fiecare capăt de stâlpi verticali (ca la străvechile

Atlantida – imperiul pierdut dolmene din Europa). Extremitatea sudică a acestei impresionante autostrăzi se sfârşeşte într-o curbă executată cu deosebită acurateţe; tot acolo există şi trei scurtături care unesc braţele buclei şi sunt realizate din blocuri mari, aliniate cu precizie şi încadrate de şiruri de pietre prismatice, având suprafeţe şi unghiuri de o uniformitate clar artificială" (Charles Berlitz, „*The Bermuda Triangle*" – „*Triunghiul Bermudelor*").

Ulterior, s-au găsit în zona Bahamas (unde sute de insule aproape plate sunt înconjurate de câmpii submarine aflate la mică adâncime, dar întrerupte brusc de falii cu profunzimi de mii de metri) alte „şosele", compuse din dale dreptunghiulare, precum şi coloane de piatră sau chiar de marmură. Există, în unele locuri, blocuri prelungi, susţinute de patru stâlpi conici, jgheaburi mari de piatră albă, fragmente de zid puternic cimentate între ele etc.

Iniţial, aceste descoperiri au fost considerate simple formaţiuni naturale de către majoritatea geologilor şi arheologilor care nu vizitaseră niciodată zona. Un exemplu tipic ar fi arheologul american W. Harrison, amintit de revista „*Science et Vie*" în iunie 1971, care susţinea că „toate zidurile şi drumurile de lângă Bimini sau Bahamas nu sunt altceva decât îngrămădiri de pietre, depuse de-a lungul anilor şi modelate în aceste forme de cutremurele subma-rine". Faptul n-ar fi fost imposibil, în cazul unui singur *drum*, alcătuit din pietre de *mărimi* şi *forme neregulate*. Dar atunci când sunt găsite zeci de străzi şi ziduri paralele sau curbe, unite între ele de drumuri secundare şi realizate din blocuri prelucrate, ipoteza devine inconsistentă şi lipsită de sens, în afara cazului în care se aplică faimosul principiu al lui Finagle: „*Ştiinţa* este singura certitudine. Nu trebuie să ne lăsăm impresionaţi *de fapte*".

Şi *fapte*, dovezi, argumente există. Explorările aeriene, care au debutat în 1968, au demonstrat prezenţa în jurul Insulelor Bahamas (zonele Bahama Banks, Andros, Bimini etc.), Cuba, Haiti şi Santo Domingo a numeroase ansambluri de clădiri, şosele şi *fortificaţii scufundate*.

Unele dintre ele sunt piramide, domuri

gigantice sau platforme pe care se înălţau odată temple şi bastioane. Astfel, lângă Bimini a fost descoperit un trunchi de piramidă cu dimensiunile bazei mici de 54 x42 m şi jumătatea inferioară îngropată în nisip, în apropierea lui se află o şosea lată de 4 m şi câteva coloane răsturnate. Contururile unor diguri şi ale unor bastioane rectangulare (printre care unul de 18 x30 m), precum şi o serie de terase artificiale au fost găsite într-o zonă întinzându-se de la Bimini până dincolo de Insulele Harbour şi Du Chat. La Cay Lobos, vârful unui munte submarin este înconjurat de un drum sau un zid mare, fotografiat şi localizat cu precizie.

Vestigii a ceea ce par să fi fost *bastioane*, *temple*, *porturi* sau incinte cu rol nedeterminat se întind şi se ramifică în jurul Insulei Bimini, într-o structură gigantică, ale cărei destinaţii rămân necunoscute. Despre acest complex, dr. Valentine spunea, la o conferinţă internaţională: „Opinia mea personală este că multitudinea de construcţii, fortificaţii şi drumuri scufundate (...) ar putea reprezenta un centru de ceremonie, o bază militară navală sau ceva asemănător, în această ordine de idei, trebuie amintit că unele incinte sacre străvechi, cum ar fi Glastonbury Circle (49 km circumferinţă) sau desenele de la Nazca, cu linii şi imagini de animale (uneori lungi de câţiva kilometri), vizibile integral numai de la mare înălţime (...), nu au niciun punct virtual de referinţă cu tehnologia noastră modernă, iar scopurile acestor creaţii maiestuoase sunt absolut de neînţeles pentru noi”.

După 1970, unele ruine au fost curăţate de sedimente şi se disting cu perfectă claritate ca fiind în mod evident opera omului. Un oceanograf sceptic, doctorul James Thorne, a examinat amănunţit coloanele groase care susţin marile dale de piatră încastrate în „The Bimini Wall”. Concluzia sa a fost că „în niciun caz natura nu putea ridica blocuri dreptunghiulare pe câte doi sau patru stâlpi conici similari, şi asta repetându-se regulat pe un interval

de 600 m. Deşi nu mi-a venit să cred când am aflat, acum mă înclin în faţa realităţii: s-a descoperit o mare civilizaţie" („*The Bermuda Triangle*"). Un

A tlantida – imperiul pierdui grup de scafandri a găsit, mai târziu, o podea pavată lângă Bimini. Scufundătorii erau în căutarea unui galion spaniol căruia îi recuperaseră ancora şi, când au îndepărtat nisipul de pe o formă geo-metrică, s-au pomenit înaintea unui dreptunghi de câţiva metri pătraţi, acoperit cu plăcuţe de mozaic frumos colorat.

Ulterior, problema a fost studiată de comandantul J-Y. Cousteau şi de arheologul J.A. Gifford de la Universitatea din Miami. După cum remarca revista „*Science et Vie*", în numerele din ianuarie şi septembrie 1971, atât specialistul francez, cât şi cel american s-au alăturat părerii exprimate iniţial de Valentine şi Rebikoff, respingând ipoteza unor formaţiuni naturale. Complexul de la Bahama Banks este, fără îndoială, opera unor populaţii din America. Dar care? Spaniolii, în secolele al XVI-lea şi al XVII-lea? Ar fi trebuit să construiască sub *mare*, cu pietre uriaşe! Or, niciun document spaniol nu atestă construirea de diguri sau porturi în zona Bahamas şi nu există nicio dovadă că fundul apei s-ar fi lăsat în ultimele cinci secole. Atunci poate o civilizaţie precolumbiană locală, cum ar fi de exemplu olmecii, care au realizat impresionantele monumente şi sculpturi de pe coasta atlantică (La Venta, Baie de Capeche, San-Lorenzo, Las Choapas etc.)? însă tipul de construcţii megalitice olmece diferă considerabil de complexul scufundat, care se aseamănă mai mult cetăţilor Greciei miceniene sau celor preincaşe din Perú şi Bolivia.

Vârsta vestigiilor de la Bahama Banks este incertă, dar datarea prin metoda C^{14} a rădăcinilor de mangrove (formaţiune vegetală tropicală, caracteristică ţărmurilor marine mlăştinoase) fosilizate printre pietre atestă o vechime de circa 12.000 de ani. Pe de altă parte, geologia submarină afirmă că, în zona Great Bahama Banks, nivelul apei a fost cu 6 m mai scăzut decât cel actual cam prin anii

6.000 î.e.n. Însă piramidele şi terasele sunt şi mai vechi, probabil din anii 12.000 – 10.000 î.e.n., când nivelul mării era cu 12 – 14 m mai scăzut decât astăzi. Echipa inginerului Rebikoff a datat prin metoda C^{14} o serie de probe dintr-o turbărie scufundată în zona Bahamas.

Rezultatele au arătat 6.000 ani pentru 4 m adâncime şi 10.000 ani pentru 6 m. Or, după cum se ştie, topirea gheţarilor după ultima glaciaţie (sfârşită prin anii 25.000 î.e.n.) a provocat o creştere considerabilă a oceanului, inundând, între anii 9500 şi 8.000 î.e.n., zone mari din Florida şi dintre Insulele Bahamas, Bimini, Andros, New Providence, Harbour şi Du Chat (pământuri unite odinioară în mase continentale, după opiniile geologilor). Astăzi, în mijlocul acestora există un canion subacvatic foarte adânc, numit „The Tongue of the Ocean" („Limba Oceanului"), care a fost, cu mii de ani în urmă, o strâmtoare sau un golf navigabil.

Descoperirile din Bahamas nu sunt singulare, între 1952 şi 2003, revistele „Naţional *Geogrophic*", „*Nature*" şi „*Science et Vie*" au prezentat numeroase altele. Astfel, căutând specii rare de moluşte în adâncurile de la Milne-Edward (coasta de est a S.U.A.), directorul programului de cercetări oceanografice al Laboratorului Marin de la Universitatea Duke, doctorul Robert J. Menzies, a fotografiat câteva uriaşe coloane de piatră pe care erau săpate semne indescifrabile. După gradul de eroziune al acestora, coloanele păreau să fi zăcut sub apă multe mii de ani.

Doi ofiţeri din Marina Militară Franceză, căpitanul Georges Houot şi locotenentul Gerard de Froberville (care au coborât cu batiscaful *Archimede* până la cea mai mare adâncime a Oceanului Atlantic), au descoperit în largul coastei nordice a Insulei Puerto Rico o scară lungă de 8 kilometri, ale cărei trepte fuseseră tăiate în roca platformei continentale. Uriaşele trepte (cu dimensiuni riguros egale) erau erodate, dar aveau o formă dreptunghiulară, obţinută în urma prelucrării cu unelte şi

nu a hazardului geologic. Batiscaful *Archimede* a urmat această ciudată scară până la capătul ei, pierdut între nişte formaţiuni stâncoase unde nava nu mai putea pătrunde. Geologii sunt de părere că platforma continentală din zonă s-a scufundat prin anii 12.000 – 9.000 î.e.n.

Pe coasta Peninsulei Yucatán au fost observate, din avion, numeroase drumuri de piatră care se continuă rectiliniu sub apă.

Atlantida – imperiul pierdut îndreptându-se spre larg. Dacă porţiunile terestre sunt greu detectabile datorită junglei care le acoperă, cele submarine sunt vizibile chiar şi din barcă, atunci când curenţii sau furtunile mătură nisipul ce le maschează.

În 1967, submarinul de mare adâncime *Aluminaut* a efectuat o misiune în largul coastelor Floridei, Georgiei şi Carolinei de Sud, descoperind întâmplător o enormă „şosea" pe fundul oceanului. Coborând până la adâncimea de 1.000 m, având peste 250 km lungime şi 20 m lăţime, acest drum este pavat cu un strat gros de oxid de mangan şi s-a păstrat atât de intact încât, atunci când pe *Aluminaut* au fost instalate roţi, submarinul l-a putut parcurge în întregime, asemeni unui autovehicul! *Cine construia autostrăzi pe platforma continentală acum 15 milenii*?! Tot în anii '70, doctorul Bruce Heezen, de la Observatorul Lamont (Universitatea Columbia), a găsit o suprafaţă pavată cu dale mari, albe întinzându-se pe sute de metri pătraţi în apropierea Insulelor Bahamas, iar o echipă de scafandri britanici a semnalat un uriaş bastion tronconic lângă Insula Bimini (cel din urmă fiind filmat în anul 2002).

Unele dintre aceste construcţii sunt vizibile din avion sau din batiscafe şi submarine, însă majoritatea rămân îngropate sub nisipul de pe fundul oceanului. După cum se ştie, ruinele terestre acoperite de pământ schimbă culoarea, aranjamentul sau densitatea vegetaţiei de deasupra lor. Pe baza acestor constatări şi a observaţiilor aeriene au putut fi găsite oraşe dispărute de mii de ani pe teritoriile Iranului, Irakului, Turciei şi în Asia Centrală,

castre şi drumuri romane în Anglia, cetăţi şi porturi etrusce în Italia etc. Asemănător s-a procedat şi în zona Bahamas, unde pe platoul continental, aflat doar la câţiva metri sub apă, au fost fotografiate din avion numeroase linii lungi, paralele (unele cotind în unghiuri drepte), precum şi pătrate, triunghiuri, hexagoane sau cercuri concentrice de ziduri, toate identificate după prezenţa sau absenţa ierbii de mare deasupra lor. În aceste cazuri, respectivele construcţii zac îngropate sub un strat de nisip gros de 1 – 3 m, după cum au dovedit-o sondajele echipelor de scafandri americani şi francezi.

Descoperirea A llanlidei 35

Paradoxal, descoperirile din Atlantic i-au surprins profund pe arheologi. Până atunci, cercetările pentru găsirea unor civilizaţii pierite sub ape fuseseră concentrate în Mediterana, în special în jurul Insulei Santorin, deşi Sir Arthur Evans demonstrase încă din 1930 că aici nu era decât un avanpost al Cretei Minoice. Scafandrii din Bahamas şi de pe coastele Floridei vânau epavele galioanelor spaniole încărcate cu aur şi argint, ocupaţie evident mai rentabilă decât căutarea de ruine despre care nimeni nu ştia când şi de cine au fost construite. Apoi, după cum scria Berlitz, „chiar cu dovezile în mână, un efort egal cu cel necesar explorării este cheltuit de unele cercuri ştiinţifice în vederea discreditării descoperirilor respective”. Faptul pare doar în aparenţă absurd: a rescrie istoria începutului civilizaţiei umane, a schimba radical manuale şi enciclopedii, a renunţa la „certitudini” vechi de secole necesită un curaj pe care puţini oameni de ştiinţă îl posedă.

În plus, datorită acţiunii furtunilor, nisipul acoperă adesea o parte din ruinele cartografiate deja şi dezveleşte altele, dând naştere unei confuzii permanente. După 1971, o serie de uragane şi ridicarea bancului din jurul Insulei Great Bahama, au dat la iveală câteva formaţiuni care nu fuseseră văzute în 1968, cum ar fi o uriaşă săgeată de piatră, la S-E de South Caicos, arătând spre S-E (în larg) şi aliniată cu un zid rectiliniu şi gros, sau o altă săgeată, de

30 m lungime, aflată între North Cat şi South Cat Cays (Bimini). Iar în anii ’90—92 au fost găsite mari structuri piramidale în trepte, plasate la 28 km nord de Bimini… Căci, aşa cum constată una din legile lui Murphy: „Dacă natura ţine întotdeauna cu părţile ascunse, ea este schimbătoare şi ceea ce a fost ascuns nu rămâne prea multă vreme ascuns”.

Problema cea mai dificilă, la începutul deceniului al optulea era identificarea civilizaţiei care a realizat complexul din Atlanticul de Vest. Dovezile materiale (filme, fotografii, blocuri de stâncă prelucrată, fragmente de coloane şi jgheaburi, hărţi ale zonei etc.) au fost analizate de numeroşi specialişti: geologii şi arheologii de la v…

Atlantida – imperiul pierdut

Universitatea din Miami, sub conducerea profesorilor de geologie marină dr. Cesare Emiliani şi dr. H. Ginzburg, precum şi a arheo-logului John Hall; în Mexic, la Muzeul Juárez, de către Don Pablo Bush Romero, expert în arheologia precolumbiană; la Paris, sub îndrumarea profesorului Lehman de la Muzeul Omului, şi separat, la Laboratorul de Geologie Dinamică al Facultăţii de Ştiinţe (de către Wladimir Nesteroff), precum şi de vulcanologul Haroun Tazieff; la Congresul Internaţional de Arheologie Submarină de la Saint-Raphael, de către toţi experţii reuniţi cu acest prilej, printre care prof. Nino Lamboglia şi M. Denis Fouquér, descoperitorul faimosului oraş grec scufundat lângă Adige.

Concluzia a fost unanimă: niciuna dintre civilizaţiile precolum-biene cunoscute, din America Centrală şi de Sud (inclusiv olmecii – şi viracochas), nu prezintă un stil arhitectural şi o concepţie urbanistică similară (unele contingenţe există, dar ele denotă cel mult contacte sporadice şi lipsite de importanţă). *Civilizaţia oraşelor scufundate în zona Bahamas era nu numai originală, dar şi incomparabil mai veche decât cele amerindiene de pe coasta de est a celor două Americi. În plus s-a observat că similitudinile cu stilul arhitectural al constructorilor de dolmene şi cromlehuri din Anglia şi Franţa, al arhitecţilor*

cetăţilor şi sanctuarelor ciclopice din Grecia miceniană şi Malta, şi al primilor arhitecţi egipteni sunt remarcabile. Or, aceste popoare şi formaţiuni statale apărând după *anii 6.000* Le*n. nu puteau fi, în mod evident, iniţiatorii civilizaţiei atlantice; mai curând erau cei care beneficiaseră de experienţa şi cunoştinţele atlanţilor scăpaţi din marea catastrofă.*

VESTIGII TULBURĂTOARE

*

I

n 1973, un grup de cercetători americani şi spanioli conduşi de profesorul Maxim Asher, de la Universitatea Pipperdine (Los Angeles-S.U.A.) au descoperit şi fotografiat în largul Golfului Cadix (coasta atlantică a Spaniei), o serie de şosele pietruite, coloane decorate cu motive în spirală, ziduri şi ruine ale unor porturi, precum şi câteva zeci de mari bastioane tronconice care se continuă spre mijlocul oceanului dincolo de limita teritorială a apelor spaniole (pe atunci 12 mile marine).

Câţiva ani mai târziu, nava sovietică de cercetări *Vitiaz*, având la bord o echipă de 50 specialişti, printre care şi directorul adjunct al Institutului Oceanografie al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., prof. Andrei Aksenov, găsea, în zona munţilor marini de la jumătatea drumului între Portugalia şi Arhipelagul Madeira, vestigiile unor construcţii scufundate. După cum declara Aksenov în timpul unei escale la Lisabona, aparatele navei au obţinut o serie de imagini, dintre care opt arată ziduri şi scări ciclopice, făcute din blocuri enorme, albe, erodate şi acoperite parţial de ierburi marine. Se mai pot deosebi şi câteva şosele pavate cu pietre dreptunghiulare, iar pe coastele munţilor au fost observate două terase aparent artificiale. După 1980, echipele comandantului Cousteau (şi unele nave militare americane) aveau să fotografieze *drumuri pietruite* şi *construcţii uriaşe* în largul coastelor vest-europene (Spania, Portugalia) şi est-americane (Florida, Bermude, Bimini, Puerto-Rico), argumentând astfel concluzia lui N.F. Jirov: „În prezent, majoritatea

datelor ştiinţifice atestă existenţa reală, în trecut, a Atlantidei lui Platon”. Căci Platon plasa insula chiar în dreptul coastelor iberice, la o treime a distanţei dintre Europa şi America – afirmaţie care intră însă în contradicţie atât cu lungimea drumului pe mare până la insulă, estimată tot de el, cât şi cu descoperirile din zona Bahamas – Bermude…

Atlantida – imperiul pierdui

Abia în ultimele decenii a fost studiată (fără a fi nici pe departe descifrată) misterioasa civilizaţie care înflorise în Sardinia prin anii 1.000 î.e.n. Aparţinând unei populaţii aparent redusă numeric, de tip protonordic, vestigiile ei sunt uimitoare, în primul rând, aşa-numitele *nuraghi*, mari turnuri tronconice construite din blocuri de piatră dură, care nu sunt legate prin mortar ci rămân în poziţie datorită propriei greutăţi şi calculării exacte a plasării fiecăruia în parte. Aceste turnuri au unul, adesea două etaje, prevăzute cu ferestre-fantă (înguste la exterior şi lărgindu-se spre interior ca la cazematele moderne), şi porţi compuse din piloni-picioare şi o uriaşă dală-buiandrug* prinse între ele prin câte o ghermea”, ca la sanctuarul din Stonehenge.

Stilul de construcţie aminteşte de cetatea africană Zimbabwe, de Tiahuanaco, dar şi de misterioasa fortăreaţă micenianǎ Gla. Turnurile sunt legate prin ziduri groase şi formează incinte concentrice, greu de cucerit; pe insulă s-au ridicat însă şi numeroase sanctuare şi hipogee asemănătoare celor din Malta şi nord-vestul Franţei.

Au fost găsite statui de bronz executate cu un simţ artistic ieşit din comun şi prezentând similitudini remarcabile cu statuile celte sau cu cele de la Mohenjo-Daro (India): zeităţi (întotdeauna feminine), printre care şi Marea Zeiţă a Pământului, cunoscută din mitologia celtă, ca şi. singura excepţie masculină în Pantheonul sar-dinez, Marele Zeu cu Coame; războinici cu săbii drepte, lănci cu aripioare, coifuri şi scuturi în stil micenian şi etrusc; dansatoare goale, unele surprinse în timpul unui act sexual lesbian; animale (tauri, cerbi, mistreţi).

Studiind legendele locale, obiectele şi fragmentele de

vase pictate descoperite, profesorul Nino Lamboglia a remarcat similitudini

Buiandrug: grindă aşezată orizontal peste golul unei porţi, ferestre sau uşi, pentru a susţine zidăria de deasupra.

Ghermea: piesă prismatică sau rotundă, care face legătura între tocul unei uşi sau al unei ferestre şi zidărie.

Statuia Zeului cu Coarne (al războiului) îi fecioara sacră care o păzea, în faţa unui nuraghi – Sardinia cca. 700 î.e.n. Arhivele Comisiei Humboldt.

Vestigii tulburătoare

Atlantida – imperiul pierdut tulburătoare între Creta minoică şi civilizaţia sardineză: săbiile de tip rapieră, moda feminină (bluze-corset, ce lăsau sânii goi şi fuste lungi, grele), cultul şerpilor, ceremoniile în care Marile Preotese dansau goale printre animale sălbatice sau le îmblânzeau (tauri în cazul Cretei, mistreţi sau mufloni în Sardinia).

Nimeni nu ştie astăzi de unde a venit poporul care a construit aceste ansambluri arhitecturale impresionante, cât a durat civilizaţia lui şi unde a dispărut sau din ce cauze. Pe insulă nu există urmele unei evoluţii prin faze tranzitorii, clădirile par să fi fost ridicate, folosite şi abandonate în decurs de 3 – 4 secole, iar populaţia ulterioară prezintă un nivel incomparabil mai scăzut…

În anul 1979 a fost organizată în Bermude o expediţie franco-italo-americană din care făceau parte, printre alţii, Charles Berlitz şi Jaques Mayol. Totul pornise de la filmul obţinut de o cameră de adâncime a unei nave americane de cercetări, care imortalizase pe peliculă un obiect piramidal de mari dimensiuni (162 m înălţime şi 126 m latura bazei), având două orificii situate pe laturi opuse: printr-unul apa era „aspirată”, iar prin celălalt „expulzată” din ciudata construcţie. Expediţia a descoperit într-adevăr o piramidă, la 900 m adâncime, având un unghi de înclinare al feţelor identic cu al piramidei lui Kheops şi fiind situată la aceeaşi latitudine. Ce vechime are această construcţie?! La S-E de México City (Mexic) se află o piramidă tronconică, Cuicuilco, acoperită parţial de lavă

solidificată. Nu departe de ea se înalţă vulcanii din Cerro Xitle, ale căror ultime erupţii s-au produs, după cum aminteşte C.W. Ceram în cartea sa „*Gods, Graves and Scholars*" („*Zei, Morminte* şi *Cărturari*"), acum circa 8.000 de ani. Ceea ce înseamnă că piramida a fost construită înainte de anii 6.000 î.e.n!

În Mexic, Columbia, Perú şi Brazilia apar mereu dovezi ale existenţei unor civilizaţii din ce în ce mai vechi. Se crezuse iniţial că mayaşii şi incaşii sunt primele popoare puternice şi prospere din America. S-au descoperit însă urmele olmecilor, apoi ale civilizaţiilor de la Chavin de Huantar, Moche, Choapas, Kotosh şi Cerra

*

Vestigii tulburătoare

Mare Preoteasă îmblânzind un mistreţ sălbatic, în ritualul anual de cinstire a Zeiţei Mame a Pământului. Sardinia, cca. 1.000 î.e.n. (după Lamboglia).

4 i» i

Atlantida – imperiul pierdut

Gallan; au fost găsite, la Pedras (Rio Utamă-Amazonia) inscripţii parietale vechi de 8 – 10.000 de ani. Este greu de ignorat faptul că istoria cunoscută îşi măreşte limitele spre un trecut tot mai îndepărtat: în America prin Tiahuanaco sau Cerra Gallan, în Asia prin Chatal Huyiik sau Mohenjo-Daro, în Europa prin vestigiile de la Lepenski Vir (Iugoslavia – zona „Porţile de Fier"), în Africa prin cetatea Zimbabwe etc.

Şi totuşi, manualele de istorie prezintă piramida de la Cuicuilco ca fiind ridicată prin anii 450 î.e.n... De ce? Pentru că, teoretic, atunci înflorea civilizaţia locală despre care s-au adunat cele mai multe date până în prezent! Conducându-se după un raţionament similar, istoricii ar putea afirma că imperiul lui Charlemagne este opera lui Napoleon Bonaparte, doar pentru că despre ultimul se cunosc mai multe date biografice...

Un caz similar a fost scos în evidenţă de cercetările profesorului Joseph Michaels de la Universitatea din Pennsylvania (S.U.A.). Efectuând o serie de minuţioase

determinări ale vitezei de absorbţie a apei în blocurile de obsidian prelucrat, Michaels a putut demon-stra că marile temple şi ansamble arhitecturale din oraşul Teotihuacán nu au fost construite în anii ’200 î.e.n. – cum se afirma până în 1970 –, ci în anii 5.000 î.e.n!

Problema nu se reduce la închistarea intelectuală a universitarilor conservatori. După 1990, ofensiva împotriva revizuirii fundamentale a istoriei lumii vii şi a omenirii în special, conform noilor date acumulate în ultimele decenii, a devenit îngrijorătoare.

Astfel, ar fi interesant de aflat cui foloseşte înlocuirea tot mai comprehensivă a istoriei, biologiei şi paleontologiei cu religia în programele şcolare… în cartea sa, *„Le Livre du Mystérieux Inconnu”* (*„Cartea Misteriosului Necunoscut”*), cercetătorul francez Robert Charroux lansa un semnal de alarmă valabil pentru orice ţară, dar mai ales pentru cele europene:

„Istoria vechilor oameni albi (Homo *Sapiens Cro-Magnon* – n.a.), prea puţin cunoscută, nu se predă decât superficial în licee şi

Vestigii tulburătoare universităţi, deoarece contrazice uriaşa minciună prin care s-a substituit rolului primordial al civilizaţiei strămoşilor noştri, cel jucat de popoarele Orientului Mijlociu; realitatea este exact inversă, sumerienii şi egiptenii fiind civilizaţi de oameni albi şi blonzi sosiţi

Sacerdotă şi războinic – Sardinia, cca. 800 te.n. Arhivele Comisiei Humboldt.

Atlantida – imperiul pierdut dinspre Atlantic (…) Căci Atlantida a fost depozitara originară a ştiinţelor, artelor şi a tuturor realizărilor unei umanităţi superioare, *Lumea noastră s-a născut în Vest* (…).

Cel mai cunoscut best-seller al tuturor timpurilor este Biblia, care a fost vândută în miliarde de exemplare. Prin contrast, cele mai puţin căutate cărţi sunt cele de istorie a ţărilor şi strămoşilor noştri!

Nu ştim cine a fost primul rege al Franţei, ignorăm

aproape totul despre gali, dolmene şi chiar despre Merovingienii secolului VI e.n. Dar copiii noştri, descendenţi ai acestor gali, ai romanilor şi Merovingienilor învaţă la catehism genealogia unei populaţii rătăcitoare printr-un deşert pe care nu l-au văzut şi nu-l vor vedea vreodată: Iacob, fiul lui Isaac, fiul lui Abraham, fiul lui Sem şi aşa mai departe până la «primul om», numitul Adam, fiul lui Dumnezeu şi al unui pumn de lut după unii, al unui precedent Adam şi al unei oarecare Lilith, după alţii…"

Charroux scria aceste cuvinte în 1974. Şi, dacă situaţia s-a mai echilibrat în Europa Occidentală, în schimb, după căderea Zidului Ruşinii, fenomenul religios a cunoscut un reviriment exploziv în ţările ex-comuniste, conducând firesc la negarea raţionalismului şi la pervertirea sistemului cultural, informaţional şi educativ cu un misticism demn de Evul Mediu timpuriu. Toate acestea, organizate de noua clasă politică, răsărită peste noapte din vechea nomenclatură, şi având concursul entuziast al elitelor intelectuale, cel mai adesea compromise prin colaborarea ori chiar înregimentarea voluntară în sistemul propagandistic şi opresiv totalitar, şi dornice, cam tardiv, să se „purifice" printr-o întoarcere la pseudovalorile „Credinţei". Miraculoasa soluţie la şomaj, mizerie, dezamăgiri şi umilinţe: credinţa, care trebuie să ţină loc de demnitate naţională şi umană popoarelor est-europene…

Astăzi, puţini oameni de ştiinţă contestă existenţa unui popor străvechi, care a influenţat direct sau indirect primele civilizaţii „istorice" mediteraneene (Egipt, Sumer, Creta), precum şi, înaintea lor, populaţiile nord-africane (din Canare până în Hoggar) sau

A tlantida – imperiul pierdut cele din Europa de Vest (Anglia, Franţa, Peninsula Iberică). Dar, tocmai datorită preponderenţei urmelor sale în Lumea Veche, până la descoperirile din 1967 – 1970, Atlantida a fost căutată în Mediterana, în Suedia, Spitzbergen, Heâigoland, Munţii

Atlas, Caucaz, în largul coastelor iberice sau marocane, până şi în Sahara, oriunde numai în dreptul ţărmului american nu. Un argument de prim ordin era faptul că, pe coasta de est a celor două Americi, situaţia nu apărea atât de clară ca pe cea de vest. Căci nimeni nu putea nega prezenţa viracochas-ilor, grupări de tiperoma gnon, Comb-Capelle şi Brunn-Predmost în Perú, Bolivia, Ecuador şi Columbia, iar mai la nord, în Mexic şi chiar (deşi tot mai puţin numeroase) în vestul S.U.A. sau al Canadei, şi nimeni nu putea trece cu vederea dovezile de ordin antropologic şi arheologic.

În schimb, doar două populaţii estice prezentau caractere antropologice ciudate şi un nivel de civilizaţie ieşit din comun: olmecii şi mayaşii. Atât unii, cât şi ceilalţi cunoşteau existenţa unor oameni albi şi negri (de Cro-Magnon, respectiv Grimaldi?), se preocupau de astronomie şi matematică, erau arhitecţi şi sculptori de excepţie, dar nu şi navigatori; atât unii, cât şi ceilalţi au lăsat vestigii uluitoare, însă nu identice cu cele din Lumea Veche. Faptul a fost interpretat ca o dovadă a lipsei legăturilor cu ea sau cel puţin a absenţei unei influenţe originare comune. Dar aceasta nu implica automat situarea Atlantide! mai aproape de Europa sau de Africa: se consideră că primele formaţiuni statale mayaşe importante s-au cristalizat în anii ’600 – 500 î.e.n. (deşi unul din cele trei manuscrise originale rămase de la mayaşi, „*Codex Troanus*” a fost redactat în anii 1.000 î.e.n. şi consemnează ca dată de început a lumii Maya, anul 8498 î.e.n.), iar civilizaţia olmecă pare să se fi dezvoltat începând cu anii 2500 î.e.n. (însă unele urme ale ei sunt mai vechi), or, la acea dată, Atlantida era scufundată de milenii! Ca şi în Europa şi Africa, supravieţuiseră, probabil, colonii, baze navale, contoare de schimburi comerciale; însă ele par să fi fost puţin numeroase în cele două Americi, atlanţii preferând, poate, legăturile cu popoarele din Europa şi Mediterana, cu care aveau concepţii şi nevoi comune.

Vestigii tulburătoare 47

Astfel, din descrierea lui Platon se reţin patru

aspecte esenţiale, caracteristice lumii atlante: *a) necunoaşterea metalurgiei fierului, înlocuit de misteriosul oricalc (acesta nefiind un aliaj metalic conceput ca atare ci, probabil o mixtură obţinută din depozite naturale bogate în cupru, staniu, antimoniu, arsenic şi zinc, asemeni celor din ţinutul Cornwall), urmat de un bronz de calitate superioară; b) o religie politeistă, avându-l ca zeu suprem pe Poseidon, ca zeu protector Soarele şi ca rit principal cultul taurului, dar fiind foarte tolerantă şi prezentând evidente accente umaniste*; c) *preferinţa pentru construcţii ciclopice – probabil determinată de împrejurări, întrucât insula era adesea zguduită de cutremure – folosi*ndu-*se frecvent stilul arhitecturii „în trepte”; d) importanţa acordată navigaţiei şi schimburilor comercial-culturale cu alte popoare*.

Or, toate acestea se întâlnesc mai curând la populaţiile vest-europene şi mediteraneene decât la cele de pe coasta de est a Americii de Sud, Centrale şi de Nord, deşi ele fuseseră, geografic, mai aproape de atlanţi. (Trebuie amintit că vegetaţia şi animalele menţionate de Platon certifică o climă subtropicală, tipică zonei unde au fost găsite construcţiile scufundate din Atlantic.) Spre exemplu, cultul taurului este prezent la cretani, egipteni, aheeni, la constructorii de cromlehuri şi dolmene din Anglia şi Franţa, dar nu şi la popoarele amerindiene; acestea construiau uriaşe complexe arhitecturale în trepte, ca şi civilizaţiile mediteraneene, dar se dezinteresau total de navigaţie; în schimb, niciunul dintre popoarele enumerate nu cunoştea tehnologia fierului. Se poate concluziona că fiece populaţie venită în contact cu atlanţii a luat de la aceştia numai ce putea mixa cu specificul ei, ori că influenţa Atlanta a acţionat diferit în funcţie de distanţă şi, mai ales, de gradul înrudirii cu poporul respectiv (cele europide având întâietate faţă de cele mongolide).

Atlantida – imperiul pierdut

MISTERUL OLMECILOR

U

na dintre cele mai interesante civilizaţii străvechi, făcând parte din mozaicul care poate da o imagine, fie şi fragmentară, despre tipul şi întinderea influenţelor atlante este fascinanta şi misterioasa lume a olmecilor. Despre ea, Jacques Soustelle, proeminentă personalitate a culturii franceze din secolul al XX-lea, în egală măsură competent arheolog, antropolog, istoric şi filosof, scria în remarcabila sa lucrare „Ies *Olmeques. La plus ancienne civilisation du Mexique*" („*Olmecii. Cea mai veche civilizaţie din Mexic*"): „O înaltă civilizaţie de un stil inimitabil, ale cărei rădăcini nu pot fi descoperite nicăieri, trecând ca un meteor la orizontul preclasic – dar o putem oare califica drept preclasică, atâta vreme cât operele sale sunt desăvârşite, tot atât de sofisticate ca şi cele ale marilor civilizaţii amerindiene din mileniul întâi? – şi dispărând la fel de inexplicabil cum a apărut, nu însă fără a lăsa în urma ei o moştenire care va fi transmisă din veac în veac până la sfârşit, până la căderea aztecilor şi mayaşilor. Să remarcăm şi că această civilizaţie elevată este contemporană cu bâlbâielile arhaice (ale amerindienilor – n.a.): sculptura sa monumentală se ridica în mijlocul junglei înăbuşitoare a Golfului Mexic atunci când ţăranii mezo-americani de-abia îşi modelau figurinele lor stângace (…)

Nu ştim cum îşi spuneau şi ce limbă vorbeau aceşti olmeci (cuvântul era folosit de azteci pentru a-i desemna pe indienii care trăiau la începutul secolului al XVI-lea pe fostele teritorii ocupate de civilizaţia din La Venta şi San Lorenzo – n.a.). Până acum câteva decenii nici nu bănuiam existenţa lor. Apariţia neaşteptată a olmecilor în plină antichitate autohtonă (general acceptată arheologic – n.a.) a avut efectul unui uragan; schemele admise până atunci au fost anulate; s-a dovedit necesară revizuirea sau regândirea lor, iar faptul nu s-a petrecut fără reticenţe (…) De aceea, nu este surprinzător

că, până s-a impus realitatea, lumea ştiinţifică a fost zdruncinată de nenumărate dispute şi controverse. Astăzi,

nimeni nu mai pune la îndoială vechimea atinsă de civilizaţia olmecă (şi nici nivelul său uluitor – n.a.). Dar există încă multe lucruri nelămurite, şi cum ar putea fi altfel câtă vreme numeroase aşezări cunoscute nu au făcut obiectul unor săpături sistematice, iar altele aşteaptă încă să fie localizate?”

Descoperirea civilizaţiei olmece se datorează unui explorator mexican, José Maria Melgar y Serrano, care a descris primul, în 1862, un cap enorm de piatră cu trăsături negride găsit cu puţin înainte la Hueyapan (regiunea San Andres Tuxtla, aparţinând statu-lui mexican Veracruz). A urmat o pauză de şase decenii, întreruptă sporadic de studii şi cercetări lipsite de anvergură: Alfredo Chavero (1886) Alfredo F. Kunz (1890), Eduard Seler (1905). Abia în 1925, danezul Fams Blom şi francezul Oliver La Farge (în acea perioadă amândoi profesori la universităţi din S.U.A.) au explorat succesiv regiunea Los Tuxtlas (Piedra Labrada, Vulcanul San Martin Pajapan) şi-l uncile mlăştinoase ale Râului Tonala (frontiera dintre statele Veracruz şi Tabasco) unde aveau să descopere cea mai importantă aşezare a lumii olmece cunoscută până atunci: Insula La Venta.

După ce, în cartea lor de călătorie („*Tribes and Temples*” – ” *Triburi şi temple*” – 1926), Blom şi La Farge au descris amă-nunţit un al doilea cap colosal, similar monolitului de la Hueyapan, arheologii au început să se intereseze de această civilizaţie răsărită ca din senin – mai întâi Hermann Beyer (1927), apoi Marshall H. Saville (1929), George C. Vaillant şi Albert Weyerstall (1932). În 1938 – 1939 a avut loc prima campanie de săpături sistematice în zona Tres Zapotes – Hueyapan, iniţiată de Clarence Weiant şi de Matthew Stirling”, omul care avea să devină unul dintre primii cercetători specializaţi în civilizaţia olmecă, legându-şi definitiv numele de cele mai importante descoperiri privind această lume. Săpăturile sale ulterioare (1941) în La Venta (împreună cu Philip

PLANUL AŞEZĂRII DIN LA VENTA (după B «mai)

Misterul olmecilor 57

Drucker) au dus la dezgroparea unor monumente astăzi celebre: „Altarul celor cinci gemeni”, „Stela Unchiului Sam”, patru capete colosale, o piramidă impresionantă, aşa-numitele „ofrande masive” de serpentin etc.

Noi săpături efectuate tot de Stirling şi Drucker, dar în 1946, au dus la găsirea altor centre olmece, San Lorenzo şi Potrero Nuevo (aşezate pe Râul Chiquito din statul Veracruz). Dintre ele, San Lorenzo a fost studiat în anii 1964 – 1968 şi de Michael D. Coe, arheolog la Universitatea Yale, care a constatat că, în afara celor şapte capete uriaşe şi a celor 75 de monumente de la San Lorenzo, olmecii construiseră chiar… Platoul San Lorenzo, o incredibilă co-lină artificială măsurând 1 200 m lungime, 50 m înălţime şi conţinând sute de construcţii piramidale sau prismatic-dreptunghiulare, precum şi un sistem de canale subterane racordate la 20 de bazine de drenaj (numai pentru ridicarea acestui complex arhitectural s-au folosit milioane de tone de bazalt şi pământ, de către un popor ce nu cunoştea roata ori animalele de povară).

În anii 1955 şi 1964, datări cu C^{14} ale unor rămăşiţe de lemn carbonizat găsite în La Venta şi, respectiv, San Lorenzo au stabilit că prima aşezare a fost fondată în 1154 î.e.n., iar cea de-a doua între anii 1500 – 1200 î.e.n. Trebuie remarcat faptul că rămăşiţele de materii organice sunt extrem de rare, scheletele de oameni sau animale fiind distruse în doar câţiva ani de umiditatea excesivă a aerului şi solului, iar şansele de a se păşi fragmente de vegetaţie carbonizată rămânând foarte reduse, în consecinţă, datarea lumii olmece este incertă, elementele pe care se bazează fiind ridicol de puţine – cercetările din 1984 au dus la ipoteza că principalele aşezări olmece ar putea fi cu sute de ani mai vechi decât se credea până atunci!

În ceea ce priveşte întinderea teritoriului stăpânit de acest popor enigmatic, lucrurile nu sunt câtuşi de puţin

mai clare. Zona „metro-politană” olmecă pare să fi avut 18.000 km², de la Cerro de Las Mesas şi Nopiloa (Rio Blanco – statul Veracruz) în nord-vest, până la San Lorenzo şi Potrero Nuevo (Rio Chiquito – statul Veracruz)

În sud şi, respectiv, La Venta (Rio Tonala – statul Tabasco) în est. În 1988 se cunoşteau în Mexic circa 45 de aşezări şi centre de ceremonie olmece (dintre care 90% în statul Veracruz şi 10% în statul Tabasco); după 1970 au fost găsite câteva centre şi monumente de tip olmec şi în nordul Guatemalei, în zonele de junglă mlăştinoasă care fac parte din Peninsula Yucatán.

Dar inima teritoriului olmec cunoscut arheologilor după şapte decenii de săpături rămâne regiunea dintre El Viejon şi La Venta, străbătută de trei fluvii şi zeci de râuri şi înălţându-se în medie doar cu 100 m deasupra mării. Climatul ei a fost şi este insuportabil: nouă luni pe an ploi torenţiale şi trei luni o căldură umedă, înăbuşitoare, de cazan cu aburi. Totuşi, hrana, procurată atât prin agricultura sedentară (cultivarea porumbului), cât şi prin vânătoare, pescuit şi cules de fructe era mai mult decât abundentă, după cum arată detaliile fiziologice relevate de sculpturi (prezentând în general personaje cu o evidentă tendinţă spre obezitate), precum şi construcţiile monumentale, care necesitau, fără îndoială, mase de oameni alimentaţi bogat şi variat (în special în proteine) pentru a putea depune eforturile istovitoare cerute de aceste munci titanice.

Cei care încearcă să descifreze lumea olmecă au de înfruntat dificultăţi aproape insurmontabile. După cum constata Soustelle: „Contrar popoarelor din Lumea Veche, ca sumerienii sau hitiţii, civilizaţia lor nu poate fi reconstituită cu ajutorul documentelor scrise. (Nu există – n.a.) nici tăbliţe cu litere cuneiforme, nici inscripţii bilingve sau dicţionare folosite de scribi. Mesajul olmecilor ajunge până la noi numai prin centrele lor de ceremonie, prin delicatele statuete, cizelate cu artă, prin gravurile şi picturile rupestre şi prin fragilele lor ceramici”. Şi,

desigur, prin faimoasele capete uriaşe, care le sunt caracteristice şi au stârnit mai multe controverse decât orice alte vestigii rămase de la ei.

Din punct de vedere antropologic, olmecii sunt o problemă. Oseminte s-au descoperit extrem de rar şi, chiar dacă unele au beneficiat de condiţii particulare de conservare, au ajuns până în

zilele noastre prea incomplete pentru a putea permite stabilirea unui tip somatic. Un asemenea caz este cel al „Mormântului nr. 1" din Insula La Venta, un fel de „colibă" cubică făcută din coloane cilindrice de bazalt şi acoperită cu un tumulus. În interior au fost găsite osemintele a doi adolescenţi, poate chiar copii, probabil băieţi amândoi, acoperiţi cu un strat gros de ocru roşu. Dacă inventarul funerar (statuete de jad, discuri de obsidian, oglinzi de hematit şi magnetit) s-a conservat perfect, în schimb osemintele sunt atât de distruse, încât nu s-au putut stabili cu certitudine nici vârsta, nici sexul, nici cauzele morţii, nici rasa căreia îi aparţineau defuncţii, în aceste condiţii, singura posibilitate de a determina apartenenţa rasială a olmecilor rămâne sculptura lor.

Arheologii sunt extrem de divizaţi în această problemă: cei „tradiţionalişti" susţin că olmecii erau o populaţie pur mongolidă, având doar câteva particularităţi zonale (în primul rând obezitatea care a acţionat şi asupra trăsăturilor feţei); cei „fantezişti" susţin ipoteza migrării unei populaţii negride din Africa şi a unei populaţii albe din Europa, care au stat la originea formării poporului olmec. „Moderaţii" afirmă (şi demonstrează) că adevărul este pe undeva la mijloc. Pentru că, dacă teoriile lui R.A. Jairazbhoy, care vede în olmeci orice (egipteni, negri, chinezi, sumerieni, semiţi) în afară de indieni nu rezistă unei analize atente, nici cele ale lui Soustelle, care ignoră elementele vădit negrido-europide din fizionomia statuilor, atribuindu-le unor „particularităţi locale" (unice în amândouă Americile şi reduse la 10% din totalul olmecilor

şi aşa nu prea numeroşi?!) nu par să se apropie de realitate.

De fapt, problema este următoarea: marea majoritate a statuetelor, a picturilor rupestre, basoreliefurilor şi chiar o parte a statuilor mari prezintă acelaşi tip asiatic cu ochi oblici, mongolizi, comun tuturor populaţiilor de indieni mezo-americani, dar având o particularitate faţa rotundă, nasul turtit şi buzele groase (caracteristică pentru această categorie, ce reprezenta, se pare, tipul „clasic" olmec, este statuia „Prinţul" descoperită la Cruz del Milagro.

Misterul olmecilor

Artă olmecă veche de cel puţin 4 ooo de ani: *capul colosal din Santiago Tuxia (sus)*; *capul de tip „baby-face" din Gualupito (dreapta jos)*; *statuia „Luptătorului" din Uxpanapa (stingă jos)*. *Arhiva autorului*.

Atlantida – imperiul pierdui regiunea Sayula din statul mexican Veracruz). Există însă şi alte două categorii de statui, care nu se încadrează în acest canon. Prima ar fi aşa-numita „grupare a Unchiului Sam", ai cărei reprezentanţi tipici sunt cel de pe „stela nr. 3" din La Venta şi „Luptătorul" din Uxpanapa (statul Veracruz). Acest gen de statui confirmă prezenţa unei minorităţi (plasate spre vârful piramidei sociale) aparţinând rasei albe: personajele au nas acvilin, barbă şi mustăţi, chipul şi corpul nu păstrează urmele obezităţii olmece, pometii nu protuberează, ochii nu sunt oblici, craniul nu prezintă urmele deformării după canoanele frumuseţii olmece etc.

În sfârşit, a doua categorie o constituie capetele uriaşe. Aceşti monoliţi ajungând adesea la 25 tone greutate (uneori chiar mai mult) redau foarte realist un tip care nu poate fi considerat exclusiv mongolid. Căci, dacă aşa-numitul „cap nr. 2" din Tres Zapotes, „capul nr. 1" din La Venta şi cel din Santiago Tuxtla (singurul cu ochii închişi) au un prognatism şi nişte trăsături clar asiatice, în schimb altele, cum ar fi cel din Hueyapan, „capul nr. 1" din San Lorenzo, dar în special „capetele nr. 2 şi 3" din La Venta şi „nr. 1" din Tres Zapotes au elemente de fizionomie tipic negride – arcadele proeminente, nările mult lăţite,

osul nazal neprotuberant, bărbia rotundă, buzele mai groase decât cele ale olmecilor şi reliefându-se clar în afară, şi, în special, acel pliu inferior dat de partea orbitală a muşchiului orbicular al ochiului, care nu este caracteristic rasei mongolide şi nu apare la alte statui olmece.

De altfel, faptul că unele capete uriaşe prezintă trăsături mixte afroasiatice, iar unele statui tip „Unchiul Sam" au ochii oblici nu înseamnă decât că artistul s-a conformat unui canon estetic la modă sau că grupările albe şi negre, minoritare, erau obligate, mai de-vreme sau mai târziu să accepte căsătorii interrasiale, pierzându-se treptat în marea masă a mezo-americanilor.

În sprijinul acestei afirmaţii vine şi descoperirea la Monte Alban (lângă Oaxaca-Mexic) a unui oraş cu ziduri ciclopice, construit de olmeci pe un deal remodelat (despădurit şi terasat) pe mii de

hectare, ceea ce a necesitat îndepărtarea a milioane de metri cubi de sol şi aducerea a sute de mii de tone de piatră în blocuri de 3 – 20 tone fiecare. Or aici, alături de unelte, arme şi podoabe de jad, piroxen şi hematit au fost găsite numeroase desene gravate în stâncă, reprezentând dansatori şi războinici în mărime naturală, cu trăsături indubitabil africane, dar şi o tânără femeie albă.

Capetele uriaşe, reprezentând în opinia multor arheologi, „eroi, conducători sau mari preoţi" poartă căşti ciudate (făcute, poate, din fâşii de piele) asemănate adesea cu căştile aviatorilor din Primul Război Mondial. Este interesant de remarcat că o parte din ele prezintă un detaliu ce revine constant: curelele care se petrec pe sub bărbie au, la îmbinarea cu marginea căştii, un cerc rotund, ca o capsă metalică. Or, olmecii nu cunoşteau metalele, sau cel puţin aşa s-a dedus de vreme ce în aşezările lor nu a fost găsit niciun obiect metalic (care, oricum n-ar fi putut rezista mediului coroziv al junglei Golfului Mexic vreme de peste trei milenii). Problemele cele mai importante în legătură cu sculpturile acestea impresionante rămân însă

proveniența și transportarea materialului, și modul de cioplire. Dimensiunile câtorva dintre monoliți sunt fără îndoială șocante:

Capul nr. 1 din La Venta – 2, 41 m înălțime, 6, 40 m circumferință, 24 t greutate.

Capul nr. 2 din La Venta – 1, 63 m înălțime, 4, 24 m circumferință, 11, 8 t greutate.

*Capul nr. 4 din La Venta – 2, 2*6 m înălțime, 6, 50 m circumferință, 19, 8 t greutate.

Capul nr. 1 din San Lorenzo – 2, 85 m înălțime, 5, 90 m circumferință, 25, 3 t greutate.

Capul nr. 3 din San Lorenzo – 1, 78 m înălțime, 4, 02 m circumferință, 9, 4 t greutate.

Capul aflat astăzi la Santiago Tuxtla (dar descoperit în regiunea Cerro El Vigia-Veracruz) – 3, 40 m înălțime, 9, 42 m circumferință și aproximativ 34 t greutate.

v* M!

Capete colosale olmece din: *San Lorenzo* (*m. l, sus stingă*; nr. *4, sus dreapta*; *r. 2, jos stânga*) *și Hueyapan* (*jos dreapta*) – *după Senano, Stirling și Drucker*.

Atlantida – imperiul pierdut

Misterul olmecilor 59

Capetele uriașe, ca și o parte din monumentele caracteristice olmecilor („altarul nr. 1" din La Venta: 1, 85 m înălțime, 2, 80 m lungime, 2, 65 m lățime; „altarul nr. 4" din La Venta: 1, 60 m înălțime, 3, 19 m lungime, 1, 90 m lățime; „altarul nr. 14" din San Lorenzo: 1, 83 m înălțime, 3, 48 m lungime, 1, 52 m lățime, fiecare dintre ele cântărind între 8 și 19 tone), coloanele cilindrice ale „mormântului-colibă *nr. 1*" din La Venta și zecile de coloane prismatice care delimitează așa-numita „curte ceremonială a comple-xului A" din La Venta (cântărind între 700 kg și 1.000 kg una) sunt cioplite fără excepție din bazalt dur și greu. Celelalte statui și monumente mari sunt din blocuri de andezit, rocă vulcanică mai puțin dură decât bazaltul, însă nicidecum mai ușoară. Or, cele mai apropiate surse de andezit și bazalt sunt Munții Los Tuxias (în special masivul Cerro Cintepec) situați la circa o sută de

kilometri în linie dreaptă de La Venta şi, respectiv, San Lorenzo.

Şi aceasta nu este totul. O singură „ofrandă masivă”, ca aceea din La Venta (o uriaşă groapă de 8 m adâncime, 20 m lungime şi 17 m lăţime) umplută cu plăci juxtapuse de serpentin şi straturi de argilă divers colorată (totul acoperit cu pământ) a necesitat 1.000 tone de serpentin şi aproape tot atâta argilă colorată. Cele mai apropiate zăcăminte de serpentin (mineral foarte dur, rezultat prin hidroliza silicatului de magneziu) se află în bazinul Râului Balsas şi, mai ales, pe teritoriul actualului stat mexican Puebla, găsindu-se deci de partea cealaltă a istmului ce separă Pacificul de Atlantic, la sute de kilometri vest de zona metropolitană olmecă!

Cum au fost transportaţi monoliţii de bazalt din Cerro Cintepec (dacă de acolo provin) în La Venta şi San Lorenzo? Olmecii nu aveau animale de povară şi nu cunoşteau roata (sau n-o foloseau), dar, oricum, aceste mijloace de tracţiune ar fi fost inutile în jungla mlăştinoasă. Din motive similare (lipsa drumurilor capabile să suporte o greutate mare, lipsa de consistenţă a solului îmbibat cu apă) nu se poate admite ipoteza târârii monoliţilor pe straturi de buşteni, cu atât mai mult cu cât olmecii nu erau nici foarte numeroşi şi nici

Atlantida – imperiul pierdut prea războinici (puţinele arme găsite sunt nişte securi de ilmenit şi cuţite de ceremonie frumos şlefuite dar nu foarte eficiente) ca să dispună de mână de lucru ieftină, furnizată de prinşii în lupte sau raiduri. Soustelle sugerează că blocurile de piatră au fost transportate pe plute, de-a lungul coastei atlantice, din zona Los Tuxtlas până la gura Râului Tonala şi apoi, urcând pe cursul lui, până la Insula La Venta. Similar s-ar fi petrecut lucrurile cu pietrele pentru San Lorenzo, care ar fi fost aduse până la gura Râului Coatzacoalcos şi-apoi în sus pe acesta şi pe afluentul său, Râul Chiquito, până în apropiere de locul amplasării.

Ipoteza este seducătoare prin simplitatea ei, dar nu rezistă unei analize atente, în primul rând, olmecii nu erau

un popor de navigatori ci, aparent, de oameni ai junglei. Pescari din necesitate, făuriseră luntre monoxile care le permiteau să se aventureze pe râuri şi fluvii, uneori la câteva sute de metri în largul coastelor atlantice, să transporte câteva zeci de kilograme de peşte, să urmărească broaşte ţestoase. Dar nimic din vestigiile olmece nu atestă calităţile marinăreşti obligatorii pentru construcţia şi manevrarea (cârmirea, propulsarea) unor plute sau bărci destul de mari pentru a putea încărca greutăţi de 20 de tone (nave ale căror imagini sau rămăşiţe nu au fost găsite nicăieri de altfel). Nimic nu sugerează existenţa unei flote importante, a unei vieţi economice legate de comerţul pe apă şi ar fi ridicol să se considere că olmecii nu foloseau flota decât la transportul pietrelor pentru statui şi monumente, spre centre de ceremonie şi urbane situate în junglă, *specific terestre*.

De ce dintre toate aşezările olmece descoperite până în prezent niciuna nu este port la mare şi doar câteva sunt situate aproape de fluviu? De ce nu s-a descoperit măcar o singură statuie ori statuetă, un singur basorelief sau desen rupestru care să reprezinte un personaj olmec într-o barcă, şi asta în ciuda faptului că pescuitul era o ocupaţie destul de frecventă? Oare nu este dovedită astfel lipsa de preocupare a unui popor continental pentru probleme legate de navigaţie?! Jadul albastru-verzui folosit de olmecii din

La Venta şi San Lorenzo nu poate fi întâlnit decât în Peninsula Nicoya (Costa Rica) şi la Guerrero, în masivele de roci metamorfice din bazinul Râului Balsas (Mexic) situate la 900 km şi, respectiv, 500 km în linie dreaptă de centrul zonei metropolitane. Or, printre desenele gravate pe stânci şi figurile în stil olmec descoperite în aceste locuri nu se află nici o singură reprezentare de navă. Se impune deci concluzia că miile de tone de piatră şi argilă colorată necesare construcţiilor şi artei olmece au fost aduse prin junglă, pe drumuri defrişate în prealabil. Dar de unde masele de oameni şi uneltele necesare unei astfel de

întreprinderi care a putut fi realizată abia după 1950, cu utilaje speciale?!

Cum au fost desprinse şi cioplite uriaşele blocuri de bazalt şi andezit sau plăcile de serpentin? Olmecii nu cunoşteau metalurgia flerului, nici pe cea a bronzului. Nu există, pe întreg teritoriul lor, nicio urmă de extragere şi prelucrare a vreunui metal. Dar era oare nevoie ca acest metal să fie topit, turnat, forjat ca în Lumea Veche? Numeroase surse antice indică faptul că, deşi atlanţii nu descoperiseră procedeele de obţinere şi prelucrare a fierului, foloseau acest metal pentru arme şi unelte, luând ca materie primă fie fierul meteo-ritic, fie magnetita pură, hematitul sau ilmenitul.

În La Venta au fost găsite şapte oglinzi concave făcute din hematit, magnetit şi ilmenit (oxizi naturali de fier şi fier-titaniu, foarte duri). Uneltele făurite din astfel de roci cu înalt conţinut metalic ar fi putut sparge piatra obişnuită la fel ca acelea din metal pur. Dar *cu ce* au fost realizate aceste unelte?! J.E. Gullberg, un specialist citat de Soustelle, afirma: „Ne este imposibil să reconstituim tehnica utilizată pentru fabricarea oglinzilor olmece (…) Faţa concavă a fost executată cu o grijă care pare să depăşească normele celor mai desăvârşiţi şlefuitori de pietre preţioase”. Experienţele au arătat că, datorită luciului fără cusur şi calculării perfecte a curburii, ele concentrează lumina solară într-o rază atât de puternică încât poate incendia chiar şi jungla veşnic umedă a Golfului. Modul de execuţie a acestor obiecte rămâne însă o enigmă, căci în zonă nu

există minerale mai dure, cu care să poată fi tăiate şi şlefuite he-matitul şi ilmenitul.

Un mister similar este „piramida” din Insula La Venta. Acest monument straniu, descoperit în 1925, dar degajat complet abia în 1968, se prezintă sub forma unui con ascuţit, brăzdat de zece şanţuri adânci, plasate la intervale regulate şi având pereţii taluzaţi, cu margini

proeminente, ca nişte nervuri. „Piramida” este făcută din pământ bătătorit, acoperind straturi de argilă; întrucât nu s-au efectuat sondaje nici până astăzi, nu se cunoaşte ce ascunde interiorul său. Înălţimea monumentului este de 34 m, diametrul de 140 m, volumul de circa 99.000 m^3 – dimensiuni modeste comparativ cu Piramida Soarelui de la Teotihuacán (baza de 255 x240 m, înălţimea de 73 m, volumul de 840.000 m^3), dar impresionante pentru o construcţie situată în mijlocul junglei. „Piramida” din La Venta este unică în amândouă Americile – singurul monument relativ asemănător este uriaşa piramidă tronconică de la Cuicuilco (Mexic); dar cea din La Venta, în afara cazului că este un tumul, nu sugerează, cu aspectul ei de vulcan brăzdat de albiile lavei, decât o ipoteză – a fost ridicată pentru „îmblânzirea” unei divinităţi a Pământului, asociată de olmeci cu erupţiile vulcanice şi cutremurele.

Este interesant de remarcat, după cum constata Soustelle, că La Venta se află la 100 km de vulcanii din Los Tuxtlas şi că în masivele Cerro Cintepec şi San Martin Pajapan există numeroase vestigii olmece: capete uriaşe, altare, urme de locuinţe. Dar săpăturile arheologice au demonstrat că aşezările din munţi sunt ulterioare celor din La Venta, deci ipoteza migrării olmece din Sierra Madre în jungla Golfului ca urmare a unor catastrofe vulcanice nu pare valabilă. Totuşi, olmecii au fost un popor de munteni – altfel de ce şi-ar fi lucrat monumentele din piatră, cu atâta trudă, când aveau la dispoziţie lemn în cantităţi nelimitate? Practic, aşa cum observau Stirling şi Coe, niciunul din specialiştii care s-au ocupat de această civilizaţie nu i-a putut găsi patria originară.

Predilecţia pentru pietre dure folosite ca unelte, arme şi material de construcţie şi teama de vulcani nu se potrivesc cultului unui

zeu-jaguar (animal specific junglei); ori poate că ultimul a apărut odată cu stabilirea în zonele de selva, unde jaguarul era atotputernic. Obsesia olmecilor privind

această felină era atât de mare, încât mai mult de jumătate din sculpturile, basoreliefurile şi desenele lor rupestre reprezintă jaguari, oameni cu trăsături de feline sauâm preunări între femei şi jaguari.

Se remarcă faptul că olmecii au introdus primii această temă în Lumea Nouă, ea neexistând la viracochas, străvechea populaţie albă din vestul Americii de Sud; ulterior însă, aproape toate populaţiile indiene din ambele Americi au adoptat-o. Personaje mixte om-felină se întâlnesc în fortăreaţa Chavin de Huantar şi pe Platoul San Augustin; statuete şi desene reprezentând împreunări între femei şi jaguari sunt frecvente la culturile Moche (este celebru capitelul unei coloane de lemn încrustate cu scoici, datând din secolul al II-lea e.n. – o sculptură mochica tipică, redând un jaguar care violează o femeie goală, înfigându-i ghearele în sâni şi urlându-şi izbânda) şi Chavin (în anii 1.000 î.e.n. cultura Chavin subordona existenţa omenirii zeului-jaguar, care, periodic, alegea femeile demne să-i nască urmaşi).

În sfârşit, aztecii şi mayaşii aveau mituri legate de biruinţa jaguarului asupra întregii lumi vii, iar apaşii pueblo şi unele triburi din Mato Grosso închideau fete în vizuinele de pume şi respectiv de jaguari pentru a „domoli" astfel fiarele. De altfel, doi cronicari scrupuloşi, Fernão Cardim (în 1585) şi Gabriel Soares de Souza (în 1587) aminteau că au asistat adesea, ei şi alţi portughezi, la ritualul împerecherii între jaguari şi fete indience, la triburile din nor-dul Braziliei. Acesta nu era o simplă metaforă, actul sexual fiind pe deplin consumat, la fel ca în ceremoniile la care fuseseră martori spaniolii în satele apaşilor pueblo. Cronicile menţionează că în cele mai multe cazuri fiarele îşi cruţau partenerele, câteodată silindu-le chiar să le însoţească în sălbăticie, unde indiencele trăiau ca suro-gate de femele-pereche ale felinelor (jaguarul şi puma sunt monogami, şi, de obicei, păstrează aceeaşi pereche, dacă este posibil). De

Atlantida – imperiul pierdui aici nu a mai fost decât un pas până la legenda „oamenilor felină" (*cot-people*),

atât de frecvent întâlnită în cele două Americi şi născută, probabil, în vremea olmecilor…

Cine au fost olmecii? Lumea lor, insuficient cunoscută, a trecut, se pare, printr-o fază formativă (anii 2500 – 1500 î.e.n.), una de fixare a stilurilor şi tradiţiilor (1500 – 1200 î.e.n.), una clasică, de maximă înflorire şi expansiune (1200 – 600 î.e.n.) şi a încetat să mai existe prin anii ’400 î.e.n. Marile centre de ceremonii, La Venta şi San Lorenzo au fost părăsite, aparent fără motiv, iar uitarea s-a aşternut peste ele. Apoi, prin anii ’300 î.e.n., un val de ură şi de violenţă distructivă s-a abătut asupra acestor aşezări pustii. Populaţii necunoscute, poate mezo-americanii localnici, poate alţii veniţi din nord au depus un impresionant efort de a şterge orice urmă a civilizaţiei olmece: zidurile au fost doborâte, statuile şi altarele sfărâmate, s-a încercat până şi mutilarea capetelor colosale prin lovituri repetate cu blocuri de piatră, lăsate să cadă asupra lor de la înălţime. În final, totul a fost îngropat sub straturi groase de pământ.

Iniţial, arheologii au presupus că se produsese o revoltă a populaţiilor neolmece din zona metropolitană, obligate la o muncă titanică şi fără vreun sfârşit previzibil de către olmeci, pentru care construirea centrelor ceremoniale (cu complicatul lor ansamblu de clădiri, statui, sculpturi diverse, canale de drenaj, tumuli, „ofrande masive”, coline în formă de trunchi de con etc.) era mai importantă decât păstrarea unor relaţii bune cu triburile dependente sau aliate. Dar săpăturile anilor 1970 – 1980 au demonstrat că aşezările olmece au fost părăsite *înainte* de furtuna devastatoare dintre secolele al III-lea şi al II-lea î.e.n.

De ce şi unde au plecat olmecii, de ce şi cine le-a distrus oraşele pustii, din câte grupări de populaţii era compus întregul numit astăzi „lumea olmecă” şi ce relaţii se stabiliseră între aceste grupări, ce conflicte interne sau ce duşmani externi avea de înfruntat această lume, care-i erau scopurile, modul de viaţă, credinţele.

forma de organizare politică şi socială – toate rămân departe de a fi clarificate. Influenţa civilizaţiei olmece asupra celor mezo-americane ulterioare (mayaşă, toltecă, intonacă, aztecă etc.) este evidentă şi incontestabilă. Dar cine îi influenţase pe olmeci? Arta lor, sculptura, mica statuerie, scrierea (nedescifrată), stilul de veşminte şi podoabe, urbanistica nu prezintă prea multe forme tranzitorii (capetele uriaşe sculptate în perioada „formării stilurilor" şi cele din perioada de apogeu nu vădesc nicio diferenţă de stil sau realizare), aşa-numitele faze „formative" şi „de cristalizare" (2500 – 1200 î.e.n.) fiind adoptate prin convenţie de către arheologii care nu s-au putut deprinde cu ideea că o astfel de civilizaţie uimitoare a apărut „din senin".

Cu excepţia influenţelor antropologice (grupările albă şi neagră), Lumea Veche nu pare să fi contribuit (sau în orice caz nu direct) la formarea populaţiei, societăţii şi culturii olmece. Mici asemănări există, spre exemplu *pectoralii* (bucăţi de stofă împodobită cu pietre scumpe sau plăci de metal preţios purtate pe piept de bărbaţi), comuni demnitarilor olmeci şi egipteni; la fel şi obiceiul femeilor de a-şi lăsa sânii sau întreg bustul neacoperit, comun în Egipt, Creta, Micene, Malta, Sardinia. Mai tulburătoare sunt însă monumentele „nr. 2" din Potrero Nuevo şi „nr. 18" din San Lorenzo, reprezentând câte o dală de piatră, susţinută pe umeri de personaje masive, încovoiate sub povară. O reluare a legendei lui Atlas? Sculpturi pe această temă au mai fost găsite în Creta, Malta, Egipt, oferindu-le grecilor încă un personaj pentru fascinanta lor mitologie. Desigur, astfel de elemente sunt, momentan, prea puţine pentru a putea duce la o concluzie bine argumentată; nu este însă exclusă posibilitatea ca o parte dintre conducătorii olmecilor, acei „eroi", „căpetenii războinice" sau „mari preoţi" asimilaţi statuilor europide de tip „Unchiul Sam" şi capetelor uriaşe de tip negrid, mulatru ori afro-asiatic să fie urmaşi ai unor expediţii, contoare sau colonii atlante.

„*W*

ATLANTIDA – STĂPÂNA MARILOR

C

de urme impresionante, câte dovezi incontestabile despre existenţa civilizaţiei „fiilor lui Atlas" au rămas şi stau astăzi la dispoziţia cercetătorilor care nu sunt întotdeauna dornici să le vadă?! Statuile monolitice din Honduras (7 m înălţime); uriaşele piramide de la Sihuatan (Salvador), Cholula, Copan şi Palenque (Mexic); sistemele de irigaţii ciudat de asemănătoare din Yucatán (Mexic), Nielta şi Ronda (Spania), bazinul fluviului Orinoco (Brazilia), Egipt, Sumer şi Italia etruscă; picturile murale egiptene din timpul Regatului Timpuriu (3.000 – 2778 î.e.n.) şi al Regatului Vechi (2778 – 2263 î.e.n.), arătând clar diferenţa antropologică dintre castele conducătoare (tip europid pronunţat) şi populaţia autohtonă (tipuri negride, asiatice, orientale).

Folosirea unor elemente arhitecturale comune (construcţia în trepte, bolta falsă, arcada ogivală, lipsa mortarului) atât în jurul Mediteranei (Egipt, Creta, Grecia Micenianã, Malta, Sardinia, Sumer, Fenicia), cât şi pe coastele Europei de Vest (Spania, Portugalia, Franţa), pe cele est-americane (Mexic, S.U.A., Guatemala, Honduras, Brazilia), pe insulele atlantice (Canare, Bermude) şi la ruinele scufundate descoperite în jurul acestora; tradiţia căsătoriilor consanguine la familiile conducătoare din imperiile americane precolumbiene şi regatul egiptean; mumificarea similară a morţilor în Egipt, Sicilia, Sardinia, Malta, Canare şi cele două Americi; prezenţa unor mumii de oameni albi şi blonzi cu aceeaşi grupă de sânge în Egipt, Canare, Maroc, Sardinia, Sicilia şi Mexic; toate acestea şi multe altele nu pot fi negate sau incluse, nici măcar forţat, în vechile modele interpretative.

Cercetări americane recente au pus în evidenţă, după analiza mumiilor vechi de 4 – 6.000 ani ale unor prinţese egiptene, prezenţa cocainei şi nicotinei în organismul acestor tinere femei. Dar

tutunul şi coca, plante care cresc în America Centrală şi de Sud, nu au ajuns în Europa până în secolul XVI e.n. (fiind ulterior exportate în Africa şi Peninsula Arabică). Or, nicotină şi cocaina se depun în organismul uman după ani de folosinţă regulată – ceea ce înseamnă că egiptenii antici au avut legături comerciale stabile cu amerindienii cu mii de ani înaintea „descoperirii" Americii de către Columb. Sau, că navigatori de pe coastele americane veneau regulat în bazi-nul mediteranean în anii 6.000 – 3.000 î.e.n.

Dar ce nave şi dispozitive de navigaţie permiteau astfel de călătorii? Un răspuns l-ar putea constitui aşa-numita „maşinărie" descoperită în epava unei galere scufundate în anul 78 î.e.n. lângă insula greacă Antikythera. Aparatul constă dintr-o placă pe care se află o multitudine de roţi dinţate, ace mobile protejate de tocuri, plăcuţe gradate şi o roată cu coroană dinţată, toate puse în mişcare de un arbore cilindric la care se ataşa o manivelă. Roţile şi cadranele se învârt cu viteze diferite şi pot acţiona în grupaje independente datorită unui mecanism diferenţial selectiv, însă această inovaţie, ce permite unei maşini mecanice să efectueze simultan două sau mai multe operaţii a rămas necunoscută europenilor până la 1575. Majoritatea părţilor componente ale aparatului sunt gravate cu formule matematice şi date astronomice. „Maşinăria" a fost găsită în 1900, dar timp de şapte decenii modul de funcţionare şi utilitatea ei au rămas un mister. Numeroşi savanţi britanici, greci şi americani au încercat asiduu să rezolve enigma, însă reuşita a venit de-abia în 1971, când profesorul de Istoria Ştiinţei şi Medicinei de la Universitatea Yale (S.U.A.), dr. Derek de Solia Price, a avut ideea să radiografieze aparatul cu raze *X* şi gama, descoperind forma iniţială a pieselor de bronz şi fier, sudate între ele după două milenii de stat sub apele Mării Egee. Dr. Price studia aparatul încă din 1951, pe când era profesor la Universitatea Cambridge (Marea Britanie), şi găsise descrierea unei maşinării asemănătoare într-unul din manuscrisele inedite ale poetului englez Geoffrey Chaucher (autorul unei lucrări absolut

neobişnuite

Atlantida – imperiu] pierdut

„Maşinăria" de la Antikythera. Reconstituire schematică după de Solia Price.

Atlantida – stăpâna mărilor 69

pentru preocupările lui literare, intitulată *„Treatise on the Astrolabe" – „Tratat despre Astrolab"* şi datând din 1391).

După reconstituirea aparatului, funcţiile sale au devenit evidente: prezenta ciclurile solare şi selenare în corelaţie cu mişcările Pământului, precum şi poziţia tuturor planetelor sistemului nostru solar. Permitea, de asemeni, găsirea unor constelaţii importante şi a Stelei Nordului, ajutându-i pe navigatori să calculeze cu precizie punctul în care se aflau şi direcţia de urmat în timpul nopţii. Practic, „maşinăria de la Antikythera" poate fi considerată pe drept cuvânt precursoarea astrografelor şi girocompaselor introduse în dotarea aviaţiei de bombardament aliate spre sfârşitul celui de AL Doilea Război Mondial. Dar era acest aparat construit de greci, de cretani, de egipteni? Sau fusese copiat după echipamentele de navigaţie atlante?

Tradiţii scrise sau orale ale popoarelor străvechi confirmă existenţa unei „ţări a oamenilor albi" în mijlocul Atlanticului, numită *Atlan* în America Centrală şi de Sud, *Ufa* la triburile africane ashanti şi yoruba, *Aaru* în Egipt, *Avalon* la celţii britanici etc. Interesant de remarcat, toate aceste tradiţii, fie ele sumeriene, feniciene, egiptene, cartagineze, etiopiene, cretane, celte, africane, mayaşe, quishe, guatemaleze sau honduriene afirmă că Atlantida a fost distrusă de erupţii vulcanice, cutremure, valuri seismice şi inundaţii postglaciare într-o perioadă cuprinsă între anii 10.000 – 8.000 î.e.n., dar grupurile scăpate de catastrofă, ca şi cele din colonii, baze navale şi contoare s-au răspândit atât în Lumea Veche, cât şi în cea Nouă, contribuind major la civilizarea popoarelor de acolo, aflate la început de drum.

Mulţi istorici resping aceste relatări, ca şi pe cea a

lui Platon, pe motiv că nu este posibil să fi existat în anii 15.000 – 10.000 î.e.n. O civilizaţie de forţa, bogăţia şi nivelul tehnologic, cultural şi social atribuite Atlantidei. Se consideră că unele elemente furnizate în „dialoguri" (datele despre armata, fortăreţele şi tezaurele atlante) nu pot fi decât fanteziste.

w *JK*

Atlantida – imperiul pierdut

Dar Tiahuanaco, Sacsayhuaman, Cerra Galan, Machu Picchu, cetatea micenianã Gla, nu sunt cu nimic mai prejos decât descrierile lui Platon, iar stilul de a placa zidurile de apărare ale oraşelor, palatele şi templele cu dreptunghiuri de aur sau argint masiv era întâlnit la toate imperiile sud şi centr-o-americane precolumbiene, ba chiar în palatele cretane şi miceniene, la apogeul civilizaţiilor respective.

După Platon, armata şi marina militară Atlanta erau gigantice: 480.000 *infanterişti*, *120.000 cavalerişti*, *160.000 oameni pentru echipajele carelor* (*10.000 care grele de transport şi 60.000 care medii de luptă*) *şi 240.000 marinari* (*cu 1 200 nave de război*).

La o societate de tip sclavagist-paternalist, rurală şi agricolă, cum erau cele mai multe civilizaţii antice (un exemplu clasic ar fi cea egipteană), care nu dispuneau de maşini agricole capabile să sporească productivitatea, raportul între numărul de bărbaţi mobilizabili permanent şi populaţia masculină totală nu putea fi mai mare de l la 20. Deci, la o armată de un milion de oameni, populaţia masculină ar fi trebuit să fie de 20 milioane, ceea ce ridică totalul populaţiei atlante la 40 milioane de oameni (considerându-se că, în condiţii normale de viaţă, numărul bărbaţilor era egal cu al femeilor). Prin comparaţie, în societăţile industrializate ale secolului XX, o armată naţională organizată pe baza recrutării obligatorii nu putea depăşi, în timp de pace, 10% din populaţia totală masculină, care era de obicei egală cu cea feminină.

Dar în cazul Atlantidei calculul trebuie făcut în alte condiţii decât pentru Egiptul Antic. Aceasta în primul rând pentru că atlanţii erau nu doar agriculturi sau crescători

de vite, ci îşi bazau economia pe meşteşugărie şi comerţ. De asemeni, ca multe alte naţiuni insulare sau peninsulare din istorie (cretanii, micenienii, vikingii, britanicii), atlanţii îşi clădiseră un imperiu înainte de toate comercial, dispunând de baze şi colonii în cele două Americi, Europa şi Africa. Ceea ce necesita cheltuieli mari cu armata, flota şi coloniştii.

Atlantida – stăpâna mărilor j!

Însă datorită schimburilor comerciale şi, de ce nu, campaniilor de cucerire, aducea tezaure uriaşe în patria-mamă. Nu este deci exagerat să admitem că imperiul atlant putea să întreţină o armată ridicându-se până la 10% din populaţia masculină, trupe necesare controlului unor porţiuni imense din patru continente, în plus, unele surse egiptene (care nu au fost luate în seamă de Platon) afirmă că, la atlanţi, o parte a trupelor de elită erau alcătuite din… femei. Se atestă faptul că femeile luptătoare fuseseră organizate în adevărate commandouri – atât la cavalerie şi infanterie grea, cât şi în cadrul trupelor de infanterie de şoc ambarcate pe navele de luptă. Şi dovezile existenţei unor grupuri de femei albe, extrem de războinice, în America Centrală şi de Sud (perioada 7.000 î.e.n. -1500 e.n.), în Sardinia, Europa de Nord şi Centrală (2000 – 1.000 î.e.n.), Africa de Nord şi de Sud (5.000 – 1.000 î.e.n.) nu pot fi contestate, ele constituind prezenţe istorice concrete.

Scribii de la curtea din Thinis, capitala Egiptului în timpul dinastiilor l şi 2 thinite (perioada Regatului Timpuriu, 3.000 – 2800 î.e.n.) au consemnat faptul că guvernatorul unei *nome* (regatul fusese împărţit în 40 de regiuni administrative denumite astfel) situate pe coasta mării, la graniţa de vest, atacase echipajele a doua corăbii scufundate de furtună. Cei 42 de bărbaţi şi cele 8 femei naufragiaţi pe plajele egiptene se împotriviseră cu „arme nemaivăzute, dintr-o piatră galbenă, strălucitoare” (probabil bronz, care n-avea să fie cunoscut în Egipt încă 14 secole de la relatarea scribilor) şi uciseseră 120 din soldaţii veniţi să-i captureze. Până la urmă, copleşiţi

numeric, bărbaţii şi trei dintre femei au fost masacraţi. Cele cinci supravieţuitoare, trimise la Thinis, au devenit sclavele faraonului. Toate erau blonde (ca şi cadavrele celorlalţi 45 din echipaje, aduse la curte ca trofee), având pielea albă şi ochii albaştri. La Thinis au făcut senzaţie (fiind cu două capete mai înalte decât egiptenii), însă faima lor de luptătoare şi încăpăţânarea cu care refuzau să se lase „domesticite" l-au determinat pe faraon să le vândă şefilor unor triburi nomade din deşertul libian. Potrivit

Atlantida – imperiul pierdut scribilor egipteni, misterioşii războinici albi veneau „dintr-o cetate uriaşă, cu ziduri de piatră înalte până la cer, aflată pe malul unei mări mai întinse decât marea noastră (Mediterana – n.a.) şi situată la Apus de ea", întrucât la acea dată Atlantida dispăruse de mult în ocean, este probabil că navele veniseră dintr-o colonie Atlanta de pe ţărmul vestic african sau de pe litoralul atlantic european.

De altfel, în anul 506 î.e.n., negustorul Hasron aduce în portul Cartagina o sclavă cumpărată de la triburile berbere, care o luaseră la rândul lor de la o caravană venită din sud, dinspre Africa Neagră.

„Amazoană în sclavie" – marmură, Sardinia, cca. 1.000 î.e.n. (arhivele Comisiei Humboldt). Se remarcă stilul „clasic grec", prezent la o *sculptură anterioară cu cinci secole apariţiei acestui stil.*

Atlantida – stăpâna mărilor 73

Femeia părea de circa 30 de ani, era înaltă de aproape doi metri, avea un trup statuar, pielea albă, plete lungi, aurii şi, lucru nemaivăzut în Cartagina, ochii ei erau verzi. Berberii spuneau că vine din Sud, unde femei şi bărbaţi albi debarcaseră şi purtau război cu triburile negre. Pentru frumuseţea şi raritatea trupului ei, sclava a fost cumpărată de preoţii zeului Baal, care au sacrificat-o ritual, frigând-o la foc mic, într-o colivie de bronz, înaintea mulţimii venită să aducă ofrande zeului. S-ar fi putut crede că femeia era europeană, dar singurele obiecte pe care le avea la ea (o brăţară latĕ şi o caracatiţă-pandantiv încrustată în carnea pântecelui) fuseseră făurite dintr-un

metal necunoscut cartaginezilor (nu era nici fier, nici bronz, aramă, aur sau argint).

Iată deci că există destule urme care să ateste prezenţa urmaşilor unor colonişti albi, veniţi în Africa de undeva, de peste Atlantic. De altfel, Platon afirmă că imperiul atlant domina în anii 10.000 î.e.n. Întreaga lume cunoscută de greci şi de egipteni. Or asta se putea face numai cu o armată şi o flotă impresionante.

Imperiul Incaş avea, conform extrem de amănunţitului recensământ din 1531, o populaţie de 10 milioane de oameni şi întreţinea o armată permanentă de 200.000 de infanterişti, cu toate că teritoriile propice agriculturii erau puţine (din suprafaţa totală a imperiului circa 70% erau zone montane sau de selva) şi că populaţia matură (bărbaţi şi femei) trebuia să muncească la construcţia de fortăreţe şi reţele de drumuri măsurând mii de kilometri.

În Atlantida, dacă ea a fost plasată pe linia Azore-Bahamas, situaţia se prezenta cu totul altfel. După Platon şi egipteni, aproape două treimi din insulă (circa 200.000 din cei 350.000 km²) erau o câmpie enormă, extrem de fertilă, restul fiind zone muntoase împădurite şi vulcani activi, printre care faimosul Munte Atlas – „cel mai înalt din lume". Acest vulcan legendar a fost identificat de Athanasius Kircher în lucrarea sa „Mundus *Subterraneus*" (publicată în 1665) cu grupul Azorelor, ale cărui nouă insule constituie într-adevăr piscurile unui masiv scufundat, cu înălţimea iniţială de

5 300 metri. (Astăzi, Pico Alto, vârful cel mai proeminent are 2 320 m deasupra apei, *dar fundul Atlanticului s-a lăsat în zonă cu circa 3.000 m acum 11 – 12.000* ani.) însă foşti vulcani foarte înalţi se întâlnesc pe o arie pornind de la Munţii Atlas din Maroc, până la masivele din jurul Golfului Mexic şi este incontestabil că atât în zona Bahamas-Bermude cât şi în largul Azorelor au existat vulcani activi, deci ipoteza lui Kircher nu poate fi acceptată ca un postulat.

Solul de origine vulcanică (tip loess) conţine săruri minerale cu efect stimulant pentru creşterea plantelor, iar climatul întreţinut de vulcanii activi (vapori de apă şi dioxid de carbon) favorizează o fer-tilitate extraordinară. Umiditatea şi dioxidul de carbon influenţează conţinutul de carbohidraţi la plante şi parfumul florilor – ceea ce duce la o mai bună polenizare a lor de către insecte. Rezultă fructe mai mari şi mai dese pe tulpini, dar şi creşterea numărului de plante pe unitatea de spaţiu. După descrierile lui Platon, insula avea păduri de foioase şi conifere în nord, de palmieri, bambus şi mangrove în sud. Abundau şi copaci fructiferi care pot fi identificaţi cu cocotierii (Cocos nuci/era) şi cu bananierii (*Musa paradiziaca*).

Atlanţii cunoşteau sistemul rotaţiei culturilor şi foloseau reţele de irigaţii enorme, complexe şi foarte eficiente – garanţie, alături de climatul favorabil, a unor recolte ieşite din comun. Iar fauna menţionată de Platon (elefanţi, aurochi, tapiri, cai, crocodili, urşi, lei) constituia o resursă extraordinară.

Dar, ceea ce este mai important, Atlantida era situată în vastul arc montan bogat în metale neferoase (aur, argint, cupru, staniu) care începe în Spania cu Sierra Morena, trece prin Madeira şi Azore şi se sfârşeşte în Mexic, sudul S.U.A. şi nord-estul Americii de Sud. Deci excesul de metal preţios folosit pentru a plăti armata, a construi baze maritime şi fortăreţe în colonii, a duce la bun sfârşit colosalele planuri urbanistice din patria-mamă, a acoperi zidurile de apărare, fortăreţele şi templele, nu era „fantezia” lui Platon sau a scribilor egipteni. La Tiahuanaco, în anii 9.000 – 7.000 î.e.n. zidurile erau placate cu uriaşe panouri de aur şi argint – descoperirile

arheologice o confirmă. Toltecii, incaşii, aztecii, intonacii, mayaşii aveau tezaure care întrecuseră orice închipuire a conquistadorilor; partea adusă în Europa a fost suficientă pentru a provoca o scădere dramatică a valorii aurului, precum şi prima inflaţie catastrofală din istoria medievală!

Nu trebuie uitate dovezile geologice, *în „dialogurile" sale, Plafon susţinea că scufundarea Atlantidei s-ar fi produs în anii 9560* Le*n. or, geologii sunt de acord astăzi că marile transgresiuni marine posterioare glaciaţiei Würm au început în anii 12.000* î.e.n., *atingând apogeul prin anii 9.000 – 8.000 î.e.n*. Chiar zone marginale din continentele cunoscute au fost înghiţite de ape: între „dorsala Atlanticului" şi coastele actuale ale Americii şi, respectiv, Europei se pot distinge, pe platoul continental, albiile croite de fluviile Hudson şi Mississippi (S.U.A.), Loara şi Sena (Franţa), Rin (Germania) etc., pe vremea când aceste fluvii şi teritoriile pe care le străbăteau spre vărsare mai erau încă la suprafaţă. Porţiunile de albii submerse au lungimi de 100 – 400 km!

Un argument de majoră importanţă pentru demonstrarea existenţei Atlantidei îl constituie teoria lui Wegener. Conform acesteia, cele două gigantice platforme continentale situate la vest (America de Nord şi cea de Sud) şi respectiv la est de Atlantic (Europa şi Asia) ar trebui să se poată îmbina perfect prin translatare.

În realitate, pe o porţiune situată între 20° şi 40° latitudine nordică (adică mărginită la sud de linia Insula Puerto Rico – Insulele Capului Verde şi la nord de linia New York – Insulele Azore – Lisabona), cele două zone de coastă nu mai sunt complementare, la fel ca pe celelalte porţiuni ce mărginesc Oceanul Atlantic. Mai precis, în dreptul ţărmului american lipseşte o bucată masivă de pământ, ce se întindea paralel cu linia delimitată de Miami – Bahamas în sud şi respectiv Golful Delaware în nord. Zona absentă este prea mare pentru a fi umplută prin însumarea teritoriilor Insulelor Bermude, Bahamas, Azore, Canare şi Madeira.

Atlantida – imperiul pierdut

Harta *punctului de întâlnire* a *celor patru continente atlantice, prezentând zona în proiecţie rectangulară paralelă. Se remarcă pata neagră (echivalentul insulei dispărute) necesară pentru a completa golul existent astăzi între platformele continentale aflate la suprafaţă*

(*după Muck*).

singurele pământuri aflate încă la suprafaţă – în fapt era un teritoriu ce se apropia de dimensiunea Marii Britanii.

De altfel, încă din anii 1883 – 1896, expediţia polară norvegiană condusă de Fridtjof Nansen a efectuat dragaje în zonele scufundate din jurul Insulelor Azore, Orkney, Shetland şi, mai la nord, Islanda, Faer Oer şi Jan Mayen.

La adâncimi situate între 1.000 şi 2.500 metri, norvegienii au găsit enorme cantităţi de cochilii, schelete şi rămăşiţe fosilizate de animale specifice apelor de suprafaţă – *concluzia a fost că ele au*

AMERICA DE NORD

AMERICA DE SUD

Atlantida – fstăpâna mărilor pierit din cauza unei „căderi" bruşte a fundului mării cu circa 2000 metri, acum 10 – 15.000 de ani.

S-a mai observat că, atât în zona Azorelor, cât şi în apropiere de Bahamas şi Bermude, stâncile submarine (majoritatea de origine vulcanică) sunt ascuţite, abrupte. Aceasta nu se putea întâmpla decât dacă fundul oceanului s-a scufundat relativ recent, o perioadă mai mare de 20.000 de ani producând cu certitudine profile rotunjite de eroziune, în sfârşit, în anul 1900, nava de cercetări Gauss a dragat o bucată de sediment din Romanche Trench (7 300 m adâncime), o crevasă ce porneşte de la platoul continental liberian, traversează Dorsala Atlanticului şi se pierde spre Cuba. În acest sediment s-a găsit globicerină – substanţă secretată de microorganisme tip plancton, care trăiesc numai la adâncimi de 2000 – 4.500 m. *Ceea ce înseamnă că Romanche Trench era, acum 10 – 15.000 de ani, cu cel puţin 2 800 metri mai aproape de suprafaţă*!

Atlantida – imperiul pierdut

UN SFSRS! T APOCALIPTIC

E

ste cunoscut că în Atlantic există numeroşi vulcani care au fost şi, în unele cazuri, mai sunt încă activi; ei sunt plasaţi în Insulele Jan Mayen, Islanda, Azore, Capului

Verde, Madeira, Sf. Helena, Tristan da Cunha, Diego Alvarez, Orkney de Sud, Antile şi se continuă pe cele două continente opuse, cu lanţul vulcanic din Spania şi, respectiv, cu uriaşii vulcani din America Centrală şi cu zona Charleston (Carolina), un important centru seismic de origine tectonică. Majoritatea probelor colectate din aceste regiuni au prezentat urme de erupţii ce *acoperă* stratul corespunzător ultimei mari glaciaţiuni. Astfel se certifică una sau mai multe catastrofe vulcanice corespunzând (sau poate constituind motivul) sfârşitului Epocilor Glaciare, după cum au demonstrat cercetători reputaţi, ca Termier, Piggot, Pettersson şi Muck.

Ceea ce s-a întâmplat acum circa 10 – 12.000 de ani a fost o explozie în lanţ a majorităţii acestor vulcani din Inelul Atlanticului Central. Cauzată de o deplasare a plăcilor tectonice continentale (după Pettersson) ori de impactul unui gigantic aste-roid de 2 xl On tone în largul actualei coaste americane din zona oraşului Charleston (impact de forţa unei explozii termonucleare de 30.000 de megatone – după Muck), catastrofa a schimbat nu doar aspectul Terrei pe suprafeţe enorme, ci şi istoria lumii vii, în special istoria umanităţii. Efectele ei sunt cunoscute: *grăbirea dezgheţului calotelor glaciare*, *dispariţia a mii de specii de plante şi animale şi favorizarea dezvoltării altora*, *distrugerea* protocivilizofiilor *originare*, *Atlantida şi Pacifida*, şi *răspândirea grupurilor de supravieţuitori în toate continentele, ca factori ce au stat la baza înfloririi* civilizaţiilor „istorice”.

Cum a fost posibilă o erupţie de acest gen? Crusta solidă a Terrei are 40 – 50 km grosime medie, în zonele cu vulcani activi ea se

Un sfârşit apocaliptic 79

subţiază considerabil (fiind doar de 15 – 20 km) şi o astfel de regiune este cea cuprinsă în „Inelul de Foc al Atlanticului”. *Explozia simultană a mai multor vulcani din zona, provocată în primul rând de ridicarea nivelului magmei, a deschis zeci de cratere prin care apele oceanului s-au revărsat peste lava cu temperaturi de mii*

de grade, ce ţâşnea din interiorul Pământului. Rezultatul: de la Jan Mayen în nord până la Tristan da Cunha în sud, inimaginabile cantităţi de lavă au mixat *cu apa* rece din adâncuri, producând vapori supraîncălziţi ce au urcat în atmosferă, ducând cu ei gaze toxice, particule de praf, bombe tectonice, milioane de metri cubi de piatră ponce, ridicând valuri tsunami de zeci, poate chiar sute de metri înălţime, formând nori negri de mărimea unui continent.

Analizând rezultatele exploziei vulcanului Krakatoa din Strâmtoarea Sunda (26 – 27 August 1883), Otto Muck a constatat că: din cei 33 km² ai Insulei Krakatoa, 20 km² au fost spulberaţi de erupţie; lava ejectată a avut un volum de 100 km³; înălţimea coloanei de fum şi cenuşă a fost de 30 km; valul tsunami care a străbătut Oceanul Planetar de la Capul Bunei Speranţe până la Capul Horn a avut 140 m înălţime; tunetul exploziei a fost auzit pe o rază de 4 200 km în jurul insulei; masa de piatră ponce căzută în apă după erupţie (circa 8 xlol0 tone) a plutit în Strâmtoarea Sunda timp de 2 – 3 ani, împiedicând navigaţia, după cum relata savantul suedez Svante Arrhenius.

Extrapolând datele la erupţia simultană a 25 de mari vulcani, Otto Muck a calculat că fenomenul a prezentat următoarele caracteristici: *valuri tsunami de 400 m înălţime propagându-se de la Polul Nord la Polul Sud şi reverberând în Pacific, dar lovind cel mai greu coastele atlantice ale Americii de Nord şi Centrale, Europei şi inundând Mediterana până la a-i ridica temporar nivelul cu 100 – 200 m; zona de activitate vulcanică a acoperit 500.000 km²; lava ejectată a avut un volum de 2 milioane hm3 şi o greutate de Sxlol5 tone. Datorită golirii*

Atlantida – imperiul pierdut rezervorului atlantic de magmă, fundul oceanului a colapsat în cavitatea goală, scufundându-se cu 2000 – 4.000 m de la Jan Mayen până la Azore şi Jristan da Cunha şi de la Bermude până spre Bahamas şi Puerto Rico; peste 20 milioane de km³ *de apă au erupt sub formă de vapori fierbinţi; nivelul Atlanticului a scăzut cu 40 m; circa 3 x1013 tone de dioxid de carbon au fost eliberate în atmosfera terestră (de trei ori nivelul*

existent astăzi), ceea ce a creat un efect de seră cu rezultatul imediat al topirii gheţarilor ce acopereau parţial emisfera nordică. Ploile care au inundat Europa, Nordul Africii, Orientul Mijlociu, cele două Americi şi Asia Centrală au durat decenii, poate chiar secole, totalizând o cantitate de 2 xlol6 tone apă şi 3 xlol5 tone cenuşă vulcanică – împreună cu topirea calotei nordice, ele au provocat creşterea nivelului Oceanului Planetar cu 250 – 400 m; exploziile au ridicat la 200 – 300 km altitudine un ecran de particule fine care a ascuns Soarele pe o perioadă de 2 – 3 luni.

În sfârşit, efectul cel mai direct a fost scufundarea Atlantidei, atât a pământurilor din zona Bermude – Bahamas – Puerto Rico, cât şi a celor din zona Azore – Madeira – Canare.

Speculaţii? Ipoteze? Nicidecum. Dovezile abundă – numai că ele trebuie căutate.

În 1898, o navă puitoare de cabluri transatlantice a scos, de la 3.000 m adâncime, într-un punct situat la 47° latitudine nordică şi 29°40 longitudine estică (aproximativ 900 km nord de Azore), fragmente de lavă vitrificată având o compoziţie chimică tipică bazaltului (tahilită). Bucăţile de lavă se află astăzi la Muzeul Şcolii de Mine din Paris şi geologii consideră că ele nu s-ar fi putut forma decât la o presiune atmosferică normală, pe când zona era la suprafaţă; în plus, tahilită se dizolvă în apă sărată în maxim 15.000 de ani, deci erupţia trebuie să fi avut loc în anii 12.000 – 9.000 î.e.n., din moment ce fragmentele prezintă margini ascuţite, neerodate. Şi

Un sfârşit apocaliptic S J

nava rusă de cercetări oceanografice *Mihail Lomonosov* a găsit în Atlanticul de Nord, în apropiere de Azore, un munte submarin pe care există urme de vegetaţie fosilizată, veche (după estimările Mariei Klionova, profesor de mineralogie şi geologie, aflată la bordul navei), de aproximativ 15.000 de ani. După cum s-a menţionat, încă din 1665 Athanasius Kircher susţinea că Azorele sunt munţi din Dorsala Atlanticului, scufundaţi cu

mii de ani în urmă – fapt uluitor, pentru că aceste descoperiri au avut loc abia în secolul al XX-lea, după ce fundul oceanelor a fost cartografia! cu mijloace moderne!

În sfârşit, iată şi confirmări venind dintr-o direcţie neaşteptată: zoologia. Este cunoscut faptul că unele specii de petreli (atât din familia *Procellariidae*, cât şi din familia *Hydrobatidae*) fac adesea, în cursul migraţiilor dinspre Antarctica spre America de Nord şi Europa, nişte ocoluri inexplicabile, spre un anumit loc din Oceanul Atlantic, unde nu există pământ: o zonă situată la inter-secţia diagonalelor care ar uni Brazilia cu Spania şi respectiv Peninsula Florida cu Insulele Capului Verde. Or, petrelii, păsări în general marine, nu caută pământul pentru a se odihni sau a se hrăni, ci exclusiv pentru cuibăritnu cumva, în memoria speciei le-a rămas imprimată existenţa unei întinderi de uscat situată în centrul Atlanticului, unde îşi puteau face cuiburile cu mii de ani în urmă?

Al doilea caz deosebit de interesant este cel al anghilelor (ordinul *Apodes*, familia *Anguillidae*). Aceşti peşti de apă dulce prezintă două forme ecologice ale aceleiaşi specii: anghila europeană (*A. anguilla*) şi cea americană (*A, rostrata*), între care există diferenţe fiziologice absolut minore şi nicio diferenţă de comportament. Adulţii ambelor specii migrează periodic până în mijlocul Atlanticului, mai precis în Marea Sargaselor, pe care o folosesc ca loc de reproducere şi depunere a icrelor. Din icre se dezvoltă leptocefalii, peştişori cu aspect de frunză de salcie, care, după un timp, îşi schimbă forma şi culoarea, devenind vermiformi şi

Atlantida – imperiul pierdui

Un sfârşit apocaliptic 83

Etapele scufundării Atlantidei (după Muck):

sus – insula are o suprafaţă situată deasupra apei (probabil cu altitudini de 40 – 1.000 metri) îi este ancorată în cele două platforme continentale ce o flanchează, prin „dopuri" de magmă compresată;

mijloc – enorme erupţii vulcanice proiectează în aer magma (5 xlol5 tone), aruncând asupra continentelor

american, *european* îi *african uriaşe cantităţi de apă* fi *de gaze asfixiante*. *Baza insulei începe să se scufunde*;

jos – insula s-a afundat; *la fel porţiuni din coastele celor trei continente*, *precum ţi platformele continentale respective*.

transparenţi ca sticla. Ei încep o migraţie inversă cu durata de trei ani, în care pier până la 70% din exemplare, în vreme ce caută marile fluvii europene şi americane. Numai femelele pătrund pe cursul acestor ape dulci, curgătoare, unde trăiesc cinci ani, până ating maturitatea sexuală; masculii aşteaptă în apa sărată din dreptul coastelor ca ele să se întoarcă, împreună pornesc înapoi spre Marea Sargaselor, parcurgând traseul în doar 140 zile, în cadrul unei uriaşe procesiuni, atacate continuu de păsări, cetacee şi peşti. Supravieţuitorii se acuplează, depun icrele şi mor înainte de ieşirea noilor larve, odată cu care ciclul reîncepe.

Migraţia anghilelor este de neînţeles pentru zoologi: chiar dacă larvele se folosesc de Curentul Gulf Stream ca să ajungă în Europa, călătoria rămâne prea lungă şi riscantă pentru specie. Oare nu este posibil ca aceşti peşti să se fi îndreptat iniţial spre pământuri situate mai aproape de Marea Sargaselor, atât în zona Azorelor cât şi în cea a Bermudelor, şi pe care le caută zadarnic, de mii de ani, obligaţi de informaţiile conţinute în cromozomii specifici?

Atlantida lui Critias şi Platon n-a fost o legendă, după cum n-au fost „mituri" nici relatările despre *Curentul Gulf-Stream* (cu ramurile caldă şi rece), *cele două Americi situate la vest de Atlantida* şi *Marea Sargaselor*, despre care Platon n-avea, teoretic, de unde să fi aflat ceva. Acest minicontinent este localizat relativ precis (deşi viitorul rezervă în mod sigur alte surprize cu

Atlantida – imperiul pierdut

„Scufundarea Atlantidei în Marele Potop" care a dus la sfârşitul Lumii Vechi şi la pieirea celor două protocivilizaţii originare, *cea atlantică şi cea din Oceanul Pacific*. *Suprema ironie a istoriei face ca oamenii*

luminatului şi raţionalului secol al XIX-lea să fi luat mai în serios Potopul biblic despre care se presupunea că a avut loc în Orientul Mijlociu, decât catastrofalele inundaţii care au schimbat geografia pământurilor din bazinele Atlanticului şi Pacificului şi care sunt atestate geologic astăzi. Gravură de Gustave Dori, ilustrând o enciclopedie franceză publicată în 1868. Arhiva autorului.

Un sfârşit apocaliptic privire la întinderea şi configuraţia sa geografică), dar tipul rasial al atlanţilor (europid, având atât trăsături nordice, cât şi mediteraneene) este încă neclar şi civilizaţia lor poate fi studiată numai prin intermediul „urmelor indirecte", al influenţei sale asupra olmecilor, mayaşilor, egiptenilor, cretanilor, populaţiilor din nordul şi sudul Africii, din bazinul Mediteranei şi din vestul Europei. Or, este sigur că mileniile şi particularităţile locale au schimbat considerabil modelele iniţiale, astfel încât despre cultura şi civilizaţia Atlanta nu se pot face decât presupuneri.

Poate că descoperiri ulterioare vor completa imaginea despre această lume fascinantă; dar pentru ca ele să devină posibile este nevoie de cercetări susţinute, nu de încercări disperate de a ascunde adevărul. Căci, aşa cum spunea naturalistul francez Georges-Louis de Buffon: „Trebuie să adunăm fapte pentru a avea idei!"

Atlantida – imperiul pierdui

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

LUCRĂRI DE SPECIALITATE, PUBLICISTICĂ, ENCICLOPEDII, ATLASE:

BENNET, W.C., *Ancient* Arts of *the Andes*, New York, B.M.C.

1954 BERLITZ, CH., *The Bermuder Triangle*, Granada, Panther Books.

Granada Publishing Limited, 1975 BERNAL, L, The *Olmec World*, Berkeley, University of California.

1969 BLOM, E, and LA FARGE, O., *Tribes and Temples*, New York.

U.P. Ltd., 1926 BORD, J. and C., *Ancient Mysteries of Britain*, London, Grafton

Books, 1986 BRIARD, J" TETRY, A., VIEL, R., *La Prehistoire*, Paris, Librairie

Larousse, 1977 BURLAND, C.A., *The People of the Ancient Americas*, London.

Feltham, 1970 BURLAND, C.A., *Peoples of the* Sun, London, Weidenfeld and

Nicolson, 1976 BUSHNELL, G.H.S., *Ancient Arts of the Americas*, London.

Thames and Hudson, 1967 CARNAC, R, *L'Histoire commence* a *Bimini*, Paris, Robert

Laffont, 1973 CASTILLO, B.D. del, *The Discovery and Conquest of México*.

1517 – 1521, New York, Farrar, Strauss and

Cudahy Inc., 1956 CHARROUX, R., *Le Livre du Mystérieux Inconnu*, Paris.

Robert Laffont, 1974

Bibliografie selectivă

CLARK, G., WbrâfJ *Prehistory,* Cambridge, Cambridge University

Press, 1977 COLLINS, D., *The Humon Revolution – From Ape to Artist*.

Oxford, Phaidon Press Limited, 1976

HEYERDAHL, TH., *The Ra Expedition*, London, Forum, 1971 HIGGINS, R.A., *The Greek Bronze Age*, London, 1970 KANTOR, H., *The Aegean and the Orient in the Second*

Millenium BC, Bloomington, University of

Indiana, 1947 LEROI-GOURHAN, A., *Le Prehistoire de l'Art Occidental*.

Paris, Editeur a Paris, 1965 LUCE, J.V., *The end of Atlantis*, London, 1969 MASPERO, G., *Égypte*, Paris, Hachette, 1911 MATZ, FR., *Kreta*, *Mykene*, *Troja*, Stuttgart, J.G. Cotta'sche

Buchhandlung Nachi. GmbH., 1957

MAUROIS, A., *Histoire D'Angleterre*, Paris, Fayard et Cie, 1967 MUCK, O., *The Secret of Atlantis*, London, Collins, 1978 PALMER, Z.R., *Mycenaeans and Minoans*, London, 1961 SCRANTON, R.L., *Aesthetic Aspects of*

Ancient Art, London, 1967 SNODGRASS, A., *Early Greek Armour and Weapons*.

Edinburgh, 1964 SOUSTELLE, J., *Les Olmeques. La plus ancienne civilisation du Mexique*, Paris, Arthaud, 1979 WAECHER, J., *Mân Before History*, Oxford, Elsevier-Phaidon.

1976

WEBSTER, T.B.L., *From Mycenae to Homer*, London, 1958 WHITEHOUSE, D. and R., *Atlas Archéologique Universel*.

Paris, Tallandier, 1978 WUTHENAU, A. Von., *Unexpected faces în ancient America*

1500 BC-AD 1500. The historical testimony of Precolumbian artists, New York, Crown

Publishers, 1975

Atlantida – imperiul pierdui

* * * *Gr anã Atlas* Bordas, Paris, Editions Bordas, 1994

* * * *Chronique de l'humanité*, Paris, Editions Jaques Legrand.

1986 * * * *L'Encyclopaedia Universalis*, vol. 1 – 21, Paris, France

Publications, Editeur a Paris, 1968 – 1975 * * * *Les Grandes Énigmes*, Paris, Larousse, 1992 * * * *The New Encyclopaedia Britannica*, vol. 1 – 30, London.

Benton Publisher, 1943 – 1974

COLECŢII DE REVISTE:

NATIONAL *GEOGRAPHIC* (National Geographic Society, 17th and M. Sts. N.W. Washington DC 20036 – U.S.A.).

NATURAL HISTORY (Publ. of American Museum of Natural History, Central Park West at 79th. Street, New York, N.Y. 10024-U.S.A.).

NATURE (Macmillan Journals Ltd., Brunei Road, Basingstoke Hants, RC21 – 2XS-UK.).

OMNI (1965 Broadway, New York, N.Y. 10023 – 5965-U.S.A.).

SCIENCE ET VIE (Excelsior Publications, S.A.5, Rue

de la Baume – 75 008 Paris-France).

CUPRINS

1 INTRODUCERE
AVALANŞA DOVEZILOR... 6
DESCOPERIREA ATLANTIDEI... 26
VESTIGII TULBURĂTOARE... 37
MISTERUL OLMECILOR... 48
ATLANTIDA-STAPINA MARILOR... 66
UN SFÂRŞIT APOCALIPTIC... 78
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ... 86